

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1²—, lanskoletne 2²—; mesečna naročnina Din 20²—, za tujino 30²—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rekopisov ne vračama. Oglas po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-63.
Podružnica v Mariboru, Alek-sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač. Ljubljana 15621.

Št. 153

Ljubljana, torek, dne 7. julija 1931

Leto II.

Miss Helen Keller

Znamenita slepa književnica je obiskala Beograd, Zagreb in te dni Ljubljano.

Človekoljuben dar Nj. Vel. kraljice

Split, 6. julija, k. Nj. Vel. kraljica Marija je podarila 10.000 Din onim siromašnim osebam v Primorski banovini, ki so jo za časa njenega bivanja v Splitu prosili za podporo. Podporo bodo delile najvišje oblasti.

Protifašistovske demonstracije v Španiji

Barcelona, 6. julija, n. Sinoči je skupina demonstrantov napadla italijanski konzulat. Priredili so burne demonstracije proti fašistovski Italiji, ker je rimska vlada v Madridu zahtevala, da ji izroče italijanskega emigranta Viktorja Valdisa, katerega so pred kratkim aretirali v Barceloni. Policija je nastopila proti demonstrantom in jih razpršila.

Madrid, 6. julija, n. Včeraj so bile po vsem mestu velike demonstracije, ker so oblasti izpustile iz zapor bivešega šefa madridske policije generala Nola. Demonstrantje so prisilili vlado, da je dala generala znova zapreti.

Egiptovski zunanji minister v Italiji

Rim, 6. julija, n. Jutri prispe v Benetke egiptovski zunanji minister Abdul Fatah paša. V Benetkah se bo pomudil nekaj ur. Nato bo takoj odpotoval v Rim, kjer se pojutrišnjem sestane s Mussolinijem in zunanjim ministrom Grandijem.

Dr. Maniju se ne priznava ostavka

Bukarešta, 6. julija, n. Vodstvo nacionalno-kmetijske stranke za Transilvanijo je na svoji seji sklenilo, da ne sprejme ostavke dr. Manija. Dr. Manij-ja bodo še nadalje smatrali za šefa stranke, čeprav se je trenutno umaknil iz političnega življenja.

Pogreb vojvode d' Aosta

Rim, 6. julija, AA. Pogreb vojvode d' Aosta bo jutri v torek. Krsto bodo prepeljali na vojno pokopališče Redipuglia na Krasu. Pokojni je bil v svetovni vojni poveljnik tretje armade, ki je prodirala proti Gorici. Po vseh italijanskih mestih so razobesili žalne zastave.

Rim, 6. julija, n. Uradno poročajo, da je ministrski predsednik Mussolini odredil, da se vršijo pogrebni obredi za princa d' Aosta v Turinu jutri od 17.30 dalje. Vlado bodo pri pogrebu zastopali ministri De Bono, Gazzera, Siriani in Balbo. Minister De Bono bo zastopal ministrskega predsednika. Iz Turina bodo truplo prepeljali v Redipuglio (Sredi polja), kjer ga bodo pokopali v sredo ob 8.30 na vojaškem pokopališču. V Sredi polja se bodo tedaj zbrale delegacije vseh vojnih zborov in fašistovske milice ter zastave vseh polkov tretje armade, ki jo je on vodil za časa svetovne vojne.

London ima 12 milijonov prebivalcev

London, 6. julija, AA. Po zadnjih podatkih ljudskega štetja ima London z okolico 12 milijonov prebivalcev.

Konec stavke v Franciji

Pariz, 6. julija, AA. Iz Roubaixa poročajo, da se je 8000 tekstilnih delavcev, ki so stavkali, vrnilo na delo.

Mussolinijeva čestitka Bethlenu

Rim, 6. julija, AA. Predsednik italijanske vlade je poslal grofu Bethlenu brzojavno čestitko, v kateri pravi, da se odkritosrečno veseli izida parlamentarnih volitev na Madjarskem. Te volitve so važne tudi s stališča prijateljskih odnosov med Madjarsko in Italijo.

Predsednik madjarske vlade se je zahvalil za čestitko. V svoji brzojavki pravi, da bo tudi v bodoče gojil prijateljske simpatije za Italijo.

Izpopolnjevanje pariškega sporazuma

Nerešeno vprašanje nemških dajatev v naravi — Nesoglasja niso bistvene narave — Pogajanja držav prizadetih po Youngovem načrtu

London, 6. julija, AA. Poizkusi, da se doseže v pogajanjih med ameriškim zakladnim tajnikom Mellonom, ameriškim poslanikom Edgom in francoskimi ministri sporazum, še niso uspeli. Položaj je nekoliko delikaten.

Glavna težkoča obstoja v tem, da zahteva Francija, naj se reparacije v blagu plačujejo še nadalje. Pogajanja so se včeraj popoldne nadaljevala in po pariških poročilih so se nasprotna si mnenja precej zblížala. V soboto o polnoči so razpravljali o osnovnem tekstu sporazuma, ki ga je odobril v soboto popoldne francoski ministrski svet. Včeraj so objavili v Parizu komunikacije, ki pravi, da sloni vsebina sporazuma na načelih francoskega odgovora na Hooverjev predlog. Tekst so brzojavili v Washington. Komunikacije končuje, da bo padla končna odločitev v kratkem. Nadaljna seja bo danes popoldne.

Iz Washingtona poročajo, da je ameriška vlada proučila francoski memorandum že včeraj in poslala odgovor v Pariz snoči.

Avtoritativni časniki v Washingtonu so bili obveščeni, da ameriška vlada odklanja francosko spomenico. Glede reparacijskih dobav v blagu stoji ameriška vlada na stališču, da bi nadaljevanje teh dobav resno ogrožalo Hooverjev predlog in da naj vlade-upnice odgode vsa nemška plačila. Predlog, naj bi to vprašanje proučili strokovnjaki, bi ameriška vlada sprejela edino pod pogojem, da pride do sporazuma v skladu z duhom Hooverjevih predlogov.

Včerajšnja pogajanja

Pariz, 6. julija, d. Finančni minister Flandin, državni tajnik Mellon in severno-ameriški poslanik Edge so glede zadnjih še nerešenih točk Hooverjevega načrta, to se pravi v zadevi stvarnih dajatev, zasnovali novo formulo, glede katere so Američani še v popoldanskih urah povprašali v Washingtonu za navodila. Položaj bi bil tedaj tak-le: Zedinjene države ameriške pripoznajo načelno nezavarovane anuitete in podrobnosti glede ustanovitve garancijskega fonda. Do sporazuma je prišlo tudi glede 12-letnega roka, v katerem bi morala Nemčija vrniti vsote, ki bi jih s posredovanjem reparacijske banke nemško gospodarstvo sedaj dobilo nazaj. Sporazumeli so se tudi o spornih podrobnostih francoske teze glede nadaljnega trajanja stvarnih dajatev, ki so pa sicer za nemško gospodarstvo nevšečne. Te stvarne dajatve bi bilo treba od nezavarovanih anuitet odtegniti, tako da bi se samo končni ostanek vrnil gospodarstvu nemške države. Američani se zavzemajo za to, da bi Francija stvarne dajatve sprejela, zato pa stavila Nemčiji na razpolago ustrezno vsoto. S tem bi se seveda žrtev Francije izdatno zvišala. Razlike v mnenjih glede tega vprašanja, ki še obstajajo, pa niso tako resne, da bi se zaradi tega utegnili pogajanja prekiniti. Da pride do sprejemljive rešitve, bi zadoščalo, da se obe vladi v medsebojnem sporazumu odločita, da vprašanje stvarnih dajatev predložita odboru, ki bi bil sestavljen iz strokovnjakov vseh prizadetih držav.

Položaj nemške državne banke

Berlin, 6. julija, d. Težave nemške državne banke trajajo naprej. Včeraj in predvčerajšnjim so v poučenih krogih govorili, da bo državna banka prisiljena znižati 40% mejo kritja. V nedeljo zvečer se je vršila seja generalnega sveta državne banke, ki naj bi bila to sklenila. Med tem pa so prišla iz Pariza nekaj ugodnejša poročila. Generalni sklep državne banke zato ni ničesar sklenil. Kratak komunikacije o seji pravi samo, da je generalni svet sprejel in odobril predloge predsednika državne banke, ki jih je stavil, da banka premaga sedanje neugodne razmere na deviznem trgu. V krogih državne banke očitno smatrajo, da se bo s sprejetjem Hooverjevega načrta položaj spremenil in da bo naval zahtev po devizah v državni banki polagoma zopet prenehal. Dosedanje omejitve ostanejo seveda v veljavi, kaj ostrejšega pa ni bilo ukrenjenega. Tudi 40% meja kritja ostane za sedaj še v veljavi, vendar je položaj še tudi naprej zelo težaven.

Pogajanja se bodo nadaljevala

Pariz, 6. julija, AA. Danes popoldne ob 3. se je sestala nova francosko-ameriška konferenca. Po dveh urah so sejo odgodili, da omogočijo francoski vladi proučitev novih ameriških predlogov. Pogajanja so se nadaljevala ob 7.

Poročajo, da doslej ni bil dosežen sporazum v vprašanju reparacijskih dajatev v blagu in da se bo konferenca nadaljevala jutri.

Sestanek držav podpisnic Youngovega načrta

Pariz, 6. julija, d. Kakor je izvedel »New-York Herald«, se bodo pogajanja držav, ki so podpisale Youngov načrt, začela morebiti že jutri v Parizu. Pogoj za to pa je, da francosko-ameriška pogajanja dovedo do sporazuma. Kakor pravi omenjeni list, bi pri sestanku, ki se prične jutri, sodelovali zastopniki zakladnih uradov glavnih signatarnih držav za Youngov načrt vstevši Nemčijo. Mellon in Edge bi se udeležila sestanka kot opazovalca.

Stimson v Evropi

Gibraltar, 6. julija, AA. Zunanji minister Združenih držav Stimson je prispel v Evropo. V Gibraltarju je obiskal tamonjega generalnega guvernerja. Nato je Stimson nadaljeval pot v Neapelj in Rim. Z njegovim prihodom v Evropo so se ponovno pojavile vesti, da bo Stimson vodil nova pogajanja o vprašanju vojnih dolgov in reparacij.

Angleške žrtve

London, 6. julija, AA. Časopisi obširno razpravljajo o vplivu Hooverjevih predlogov na državni proračun. Zakladni minister Snowden je izjavil, da bo izgubila Anglija na obrestih za razna posojila evropskim državam in dominijonom približno 11 milijonov funtov šterlingov.

Nemško zagotovilo

London, 6. julija, AA. Iz Washingtona poročajo, da je nemška vlada dala obvezo ameriški vladi, da ne bo moratorija, ki ga je predlagal Hoover, izrabila za obo-roževanje.

Zdaj pa napetost popušča . . .

Važen govor nemškega zunanjega ministra pri svečanem odkritju Stresemannovega spomenika v Mainzu — Briandov zastopnik in venec pri svečanosti

Berlin, 6. julija, AA. Wolff poroča: Včeraj je bil v Mainzu v navzočnosti zastopnikov predsednika države, vlade, francoskega zunanjega ministra Brianda in članov parlamenta na svečan način odkrit spomenik pokojnemu dr. Stresemannu. Vse mesto je bilo okrašeno z zastavami in po ulicah, pozneje pa okoli spomenika, so se zbrale velikanske množice ljudi.

Glavni govor je imel sedanji šef Stresemannove stranke narodni poslanec Dingeldey, ki je orisal veliko državniško delo pokojnega Stresemanna in naslikal na prepričujoč način duhovno sliko dr. Stresemanna kot Nemca in kot prijatelja človeštva.

Za njim je govoril zunanji minister dr. Curtius. Dejal je, da baš prihaja z mesta, kjer je deloval pokojni Stresemann. Ravno zadnje tedne je bilo na tem mestu hudo, prav tako kakor za dobo dr. Stresemanna, in mnogo negotovosti. Zdaj pa napetost popušča. Sicer se ni dosežen popoln sporazum v Parizu, vendar nemški narod ne dvomi, da se bliža doba izboljšanja. Dalje je v svojem govoru izrazil upanje, da bo izvedba Hooverovega načrta privedla narod na svobodno pot vzajemnega dela v večji meri kakor dozdaj. Nato je naglašal težkoče, ki vladajo ta trenutek, in jih vzporedil z doseženimi mednarodnimi rezultati. V času, ko je pokojni Stresemann prišel na vlado, so bili vsi

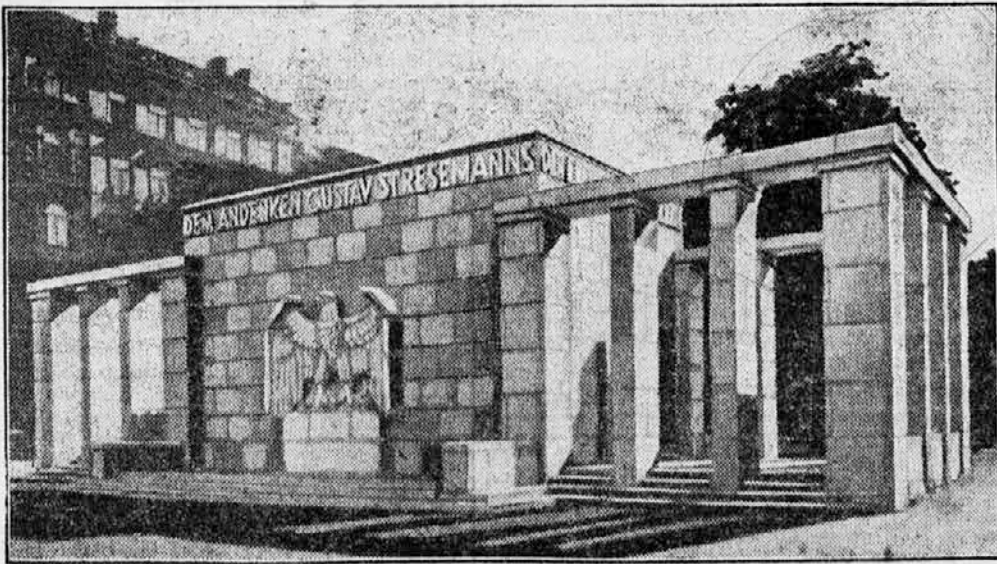
prepričani, da je Porenje izgubljeno. Toda pokojnik je dosegel, da je Porenje postalo svobodno, Nemčija pa važen faktor v mednarodnem življenju. Vlada bo nadaljevala njegovo politiko sodelovanja in medsebojnega sporazumevanja med narodi, da se tako ustvari Nova Evropa.

Nato je govoril v širokih obrisih naslikal delavnost pokojnega Stresemanna, predvsem na mednarodnih kongresih in v Društvu narodov. Svoj govor je sklenil s vzklikom: Naj živi naša draga Nemčija! Na spomenik je bilo položenih mnogo vencev, napisani na trakovih pa so izražali spoštovanje in priznanje velikemu nemškemu državniku za njegovo delo. Med venci je bil tudi venec predsednika republike Hindenburga, predsednika vlade Brüninga, predsednika parlamenta Loebeja, francoskega zunanjega ministra Brianda in mnogo drugih.

Med svečanostjo so krožila nad spomenikom mnogoštevilna letala in spuščala na zemljo vence z napisom: »Osvoboditelju Porenja!«

Postavna ureditev premogovnega vprašanja v Angliji

London, 6. julija, AA. Poročajo, da bo lord-ska zbornica kljub protestu proti naglici, s katero je sprejela spodnja zbornica vladni premogovni zakonski načrt, odobrila ta zakon na jutrišnji seji. Zakonski načrt uvaja v premogovnikih 7/8-uri delovnik, ker so se pogajanja med delodajalci in delojemalci ponesrečila. Zakonski načrt so predložili spodnji zbornici v petek. Drugo čitanje tega zakonskega načrta bo danes, in jutri popoldne ga pošljejo lordski zbornici. Upajo, da ga bo kralj sankcioniral že jutri zvečer in da stopi v veljavo v sredo.

Stresemannov spomenik v Mainzu

Novi žitni režim

Včeraj se je začel izvajati novi žitni režim. V nedeljo pa je bil objavljen zakon o širokih pooblastilih ministru za trgovino in industrijo za izdajanje vseh nadaljnjih odredb, ki jih bo zahtevalo praktično izvajanje zakona o izvozu in uvozu žita. S tem je tozadevna zakonodaja nekako završena, tako da si je mogoče ustvariti sedaj celotno in pri tem jasno sliko o pomenu naše najnovejše žitne zakonodaje.

Štiri važne strani te gospodarsko-pravne institucije so na prvi pogled očitne: gospodarsko-obrambna, gospodarsko-tehnična, socialna in končno tudi nacionalno-politična stran. Iste narave so bili brez dvoma tudi razlogi, ki so dovedli kr. vlado do tega, da se je odločila za te pogumne in dalekosežne ukrepe.

Kar se tiče gospodarsko-obrambne pomena novega zakona, je jasno, da je intervencija države v zunanjo trgovino z žitom edino uspešno sredstvo za odvratanje nevarnosti, ki jih ustvarjajo za našo poljedelstvo »dumping« vseh vrst. Ti »dumping« ne prihajajo samo od sovjetov, temveč je njihov trajni vzrok tudi v sedanjem položaju produkcije, ki je tak, da je povsod po svetu ponudba v žitu nesorazmerno večja nego povpraševanje. Igra svobodne konkurence postane v takih razmerah še posebno nevarna, lahko naravnost uniči poljedelstvo celih pokrajin in celih držav. Edina rešitev je, kot smo rekli, intervencija državne oblasti z namenom, da zunanjo trgovino z žitom regulira, t. j. jo odmeri in usmeri tako, kot zahtevajo interesi prizadete gospodarske panoge, ki je v nevarnosti, in pa interesi nacionalne celote. V to svrhu pa je neobhodno potrebna uvedba državnega monopola na izvoz in uvoz žita ter tudi regulacija predelovanja žitnih pridelkov.

Gospodarsko-tehnična stran in utemeljenost novega žitnega režima nam postane takoj jasna, če si predočimo dejstvo, da se vrtijo mednarodna pogajanja o izvozu žita iz agrarnih držav okoli formule kontingentacije količin blaga, ki ga uvozne države kupijo od držav izvoznice. Na ta način nadeajo tudi z mednarodnega vidika regulirati izvoz in uvoz agrarnih proizvodov ter preprečiti uničujočo konkurenčno vojno vseh proti vsem. Tozadevne pogodbe pa sklepa država in ona mora skrbeti za izpolnitev podpisanih obvez. V to svrhu mora biti vlada predvsem natančno poučena o količinah pidelka, ki je na razpolago za izvoz, na eni strani, na drugi pa mora razpolagati s temi količinami, da jih v izvršitev sprejetih obvez postavi na mednarodni trg. Obema sodobnima potrebama zunanje trgovine odgovarja vsestransko novi žitni režim, kot ga je uvedel zakon o monopolu zunanje trgovine z žitom in pšenično moko.

Najdalekosežnejše in najdirektnije pa bodo blagodejne posledice novega zakona za našega pridelovalca žita samega. To je eminentno socialna stran novega zakona, ki obstoji v tem, da nudijo njegovi ukrepi, oziroma da nudi država kmetovalcu naravnost rešilno gospodarsko pomoč. Kajti izvajanje novega žitnega režima ne pomeni nič drugega nego to, da država omogoča kmetovalcu takojšnje vnovčenje vsega žita, kar ga ne absorbirata domača potreba in trgovina. Z določitvijo primerne cene ga dalje varuje pred že prej omenjeno igro »svobodne konkurence« in s tem pred vsakim brezvestnim izkoriščanjem. Kmetovalec, ki vnovči svoj pridelek, pa more redno izvrševati tudi svoje lastne denarne obveze, s čimer je zagotovljeno normalno delovanje celotnega gospodarskega mehanizma moderne države. In ravno na tem normalnem delovanju vsega gospodarskega ustroja sloni v končni analizi tudi finančna krepkost države same.

Nič manj važen ni končno tudi nacionalno-politični pomen novega žitnega režima. Ta nam postane jasen, če si predočimo, kaj bi bilo, če bi se nahajali še vedno v strankarsko-političnem režimu. Stranke bi enostavno valile krivdo za gospodarsko krizo druga na drugo, izrabljajoč kmetovo slisko in nesrečo izključno v volilne svrhe. Tudi »liberalno« načelo absolutne svobode trgovine bi ostalo v nedotaknjeni veljavi, toda naš poljedelec bi se pogreznil v tako strašno propast, iz katere bi se težko več kdaj uspešno izkopal.

Nacionalna vlada pod predsedništvom generala Petra Živkovića, ki sloni na velikem činu Nj. Vel. kralja od 6. januarja 1929., in deluje v njegovem duhu, je jasno spoznala, da ima moderna država drugačno zgodovinsko in socialno misijo, nego je bila njena »misija« mirne in povsem parasitske gledalke iz strankarskih časov. Zato je izdala zakon o izvozu in uvozu žita, a

Umor župana Berića pred državnim sodiščem

Včeraj se je pričel proces proti Ljevakoviću in drugom vsled umora župana v Novi Gradiški - Vsebina obtožnice - Tajno razpredene zveze s plačanci v inozemstvu popolnoma razkrinkane

Beograd, 6. julija. I. Pred državnim sodiščem za zaščito države se je danes pričel proces proti Ivanu Ljevakoviću in drugom teroristom, ki so obtoženi, da so umorili Andreja Berića, župana v Novi Gradiški, in drugih protidržavnih zločinov. Sodniški kolegij vodi g. Arnerić. Takoj po otvoritvi so se zbrali osebni podatki obtožencev. Nato je državni tožilec dr. Jadrov začel čitati obtožnico.

Obtoženci

Obtoženi so: Ivan Ljevaković starejši, da je potoval v inozemstvo in tam navezal stike z defetisti in emigranti iz naše države. Bil je v Avstriji in na Madjarskem. Ljevaković ml. je obtožen, da je prigovarjal svojim znancem v Pakracu in Novi Gradiški, da bi se lotili terorizma in protidržavnega delovanja. Ivan Rosić, Ignjat Terihaj in Ignjat Šaup so obtoženi, da so vršili defetistično propagando. Rosić je 3. februarja t. l. na meji novogradiške občine pri selu Prvcih iz zasede z revolverskim strelom ubil župana Andreja Berića. Milan Lukac je obtožen, da je lani potoval na Madjarsko, kjer se je sestal z defetisti in madjarskimi vojaškimi zastopniki. Stjepan Papac, Ilija Petranović, Adolf Müller, Milan Jerić in Peter Možarić so obtoženi, da so vedeli za teroristične priprave, da pa niso o tem obvestili oblasti. Franjo Kušaković in Adam Petranović sta obtožena, da sta vedela, kaj je nameraval Rosić, da pa prav tako nista obvestila oblasti.

»Zagreb 1923.«

V obrazložitvi obtožnice je dr. Jadrov navedel, da je bila takoj po umoru uvedena stroga preiskava, ki je docela pojasnila vso ilegalno akcijo v Lipiku in Pakracu. To akcijo je vodil Ivan Ljevaković v splošnem, Milan Lukac pa posebej v Novi Gradiški. Ljevaković starejši je bil že od leta 1920. v stikih s Pavelićem. Ta mu je pred svojim odhodom v inozemstvo dejal, da ga bo rabil in da ga bo ob priliki pozval k sebi. Res je Ljevaković leta 1930. dobil pismo in poziv, naj pride na Madjarsko. Dne 26. marca je prišel v Dječenje, kjer ga je sprejel neznanec. Ta je Ljevakoviću naročil, naj takoj odpotuje v Budimpešto, kar je Ljevaković tudi storil. V Budimpešti ga je sprejela neka druga oseba z geslom »Zagreb 1923.«. Neznanec si je vse stenografiral, kar mu je Ljevaković dejal. Sestala sta se v neki kavarni. Neznanec je Ljevakoviću preskrbel tudi sobo ter mu dal 200 pengov. Še tisto noč pa je neznanec odpotoval na Dunaj. Ljevaković sam pa se je vrnil v Zagreb. Preiskovalnemu sodniku je pozneje Ljevaković dejal, da v Budimpešti ni dobil nikakih navodil, toda delo, ki se je takoj po njegovem povratku pričelo v Novi Gradiški in drugih okoliških krajih, striktno dokazuje baš nasprotno.

»Dr. Zeileise«

Tretjega decembra je Ljevaković v Lipniku prejel drugo pismo s pozivom, naj nemudoma pride na Dunaj. Tri dni po tem je res odpotoval v Avstrijo in se na Dunaju zglasil v Karolinengasse št. 7. Na vhodu v stanovanje je bila tablica z napisom: »West d. Temishvar«. Na nekih vratih v stanovanju pa je bil napis »J. Perčević«. Tu ga je sprejel sam Perčević. Razgovarjal se je z njim nekaj minut, a ga je Perčević kmalu odslovil in ga napotil na naslov Wienergrtel št. 6. Kmalu po tem, ko je Ljevaković prišel na novi naslov, je prišel za njim tudi Perčević. Odtod ga je Perčević spravil v hotel, kjer je, kakor je Ljevaković pozneje izjavil, stanoval bržkone sam Perčec. Nekaj dni kasneje, ko je na Dunaju prodajal že dolgočas, mu je vratar hotela sporočil, da ga kliče »dr. Zeileise«. To je bil Perčec. Ljevaković je takoj šel k njemu in dolgo časa sta se razgovarjala. Pozneje je Perčec obiskal Ljevakovića in mu dal 50 šilingov. Na Dunaju je Ljevaković srečal tudi Avgusta in Ivana Košulića. Dva dni nato je Perčec Ljevakovića ponovno pozval k sebi. Razgovarjala sta se o atentatu na Karla Kovačevića.

Potni list za Roberta Valterja

Takoj nato sta Perčec in Ljevaković odpotovala na Madjarsko v Sopronj. V vlaku je Perčec Ljevakoviću obrazložil ključ za tajno pisavo. Blizu meje mu je izročil ponarejen potni list, ki ga je izdal policijski ravnatelj v Budimpešti na ime Roberta Valterja.

V Sopronju je Perčec poučeval Ljevakovića o eksplozivih in mu kazal, kako se pripravijo peklenjski stroji za eksplozijo. Perčec je šel še dalje. Nekega dne je dal peklenjski stroj gospodinjici stanovanja, v katerem je Ljevaković poslušal njegova »predavanja«.

Ko sta se vračala iz Sopronja na Dunaj,

z njim je dala nov in nedvoumen dokaz, da je novi režim v Jugoslaviji režim vsoljnega nacionalnega interesa, v čigar okviru edino se morejo vsi delni in zasebni interesi sicer popolnoma svobodno in neovirano uveljavljati.

je Gustav Perčec učil Ivana Ljevakovića, kako se peklenjski stroj naloži pod sedež v vagonu. Po dohodu na Dunaj je dal Perčec Ljevakoviću 20 šilingov in 2400 dinarjev.

Obtožnica dalje govori, da je Ljevaković povedal, da je pri Perčecu v stanovanju videl med drugimi tudi Mijo Seletkovića in dr. Antona Crvića. Vse te osebe delajo po ukazih Gustava Perčeca. Ko se je vrnil v Jugoslavijo, je Ljevaković nadaljeval svoje protizakonito delovanje skupaj z Ljevakovićem mlajšim, ki mu je bil desna roka pri izvajanju teh nasilnih činov. Ljevakoviću mlajšemu je uspelo nagovoriti Rožića, da je ubil Andreja Berića.

Obtoženi Milan Lukac je pri svojem zaslišanju med preiskavo priznal, da je bil večkrat na Madjarskem in da se je na neki taki poti spoznal s Seletkovićem in z nekim njegovim pajdašem.

Okrog pol 12. je državni tožilec končal s čitanjem obtožnice. Predsednik Arnerić je prekinil današnjo razpravo in napovedal nadaljevanje za jutri, ko se bo pričelo z zasliševanjem obtoženega Ljevakovića.

Stanje Narodne banke

Beograd, 6. julija. I. O priliki blagoslovitve temeljnega kamna za podružnico Narodne banke v Skoplju je guverner Bajloni v svojem govoru opisal stanje Narodne banke po uveljavljanju novega zakona o denarju. Po njegovih navedbah znaša novčanična podloga 2291 milijonov dinarjev, novčanične v obtoku in obveznosti plačljive ob pokazu 5574 milijonov. Pokritje znaša torej 41.10%, pokritje v kovancem zlatu 27.63%. Ostanek državnega dolga znaša 1825 milijonov dinarjev.

Papeževa enciklika in rimska vlada

Rim, 6. julija. AA. Listi poročajo: Rimski krogi so bili iznenadeni nad vestjo, da je bila papeževa enciklika prej objavljena v tujini kakor v Italiji. Take metode, pravijo listi, bi se dale opravičiti, če Vatikan ne bi imel sredstev za direktno obveščanje s tujino, ali pa če tuji novinarji ne bi mogli poročati v inozemstvo. Take metode ne bodo več fašističnim krogom in ne bodo zboljale razmerja med Italijo in Vatikanom. Drugače je to razmerje, vsaj na zunanji, normalno. Kar se tiče katoliške mladine, je italijanska vlada sklenila, da ne bo nič objavila glede pogajanj, ki so v toku. Enako rezervno ohranijo tudi vatikanski krogi.

Izidi ožjih volitev na Madjarskem

Budimpešta, 6. julija. d. Pri 13 ožjih volitvah, ki so se vršile včeraj in danes, je dobila stranka enotnosti grofa Bethlena 7 mandatov, kršćansko-socialna stranka 3 mandate in opozicijska stranka malih kmetov 3 mandate. Stranka enotnosti je torej zvišala število svojih mandatov na 156, kršćansko-socialna stranka na 32 in stranka malih kmetov na 11. Jutri bodo še štiri ožje volitve, po tem pa bodo volitve končane. Državni zbor se sestane 21. t. m., bo pa, kakor pravijo, takoj odgođen do meseca oktobra. Dlje govore, da bo grof Bethlen med počitnicami izvršil rekonstrukcijo vlade.

Splošna stavka španskih telefonskih uslužbencev

Madrid, 6. julija. AA. Danes je izbruhnila splošna stavka telefonskih in brzojavnih delavcev. Vojaštvo je zasedlo vse strateške točke prestolnice, da prepreči eventualne nemire. V Oviedu in Leridu so delavci poskušali zasedi poštne urade. Po hudem boju je policija demonstrante razpršila.

Trgovinska pogajanja med Romunijo in Avstrijo

Bukarešta, 6. julija. n. Danes je prispela na Dunaj romunska delegacija, ki je določena za avstrijsko-romunsko trgovinska pogajanja. Vodi jo Cezar Popescu, ki je pretekli teden uspešno zaključil romunska pogajanja z Nemčijo.

Ameriški nacionalni praznik s 175 žrtvami

Newyork, 6. julija. n. Dne 4. julija, ko so v Zedinjenih državah praznovali obletnico ameriške neodvisnosti, se je pripetilo mnogo prometnih in drugih nesreč, ki so zahtevale 175 človeških žrtev.

Povodenj zahteva 100 žrtev

London, 6. julija. AA. Iz Šanghaja poročajo: Zaradi velikega deževja so nastale v provinci Kwantung velike poplave. Okoli sto ljudi je pri tem našlo smrt. Gmota škoda je velika.

»Rajši pojde tudi v peklo...«

Glasgow, 6. julija. AA. Poslanec Mac Govern, ki je bil pred kratkim izključen iz spodnje zbornice, je včeraj na shodu dejal, da bo šel prej v peklo, kakor da se opraviči zaradi zadnjih dogodkov. Shoda se je udeležilo nad 10.000 ljudi. Mac Govern je v svojem govoru poudaril, da so ga vrgli iz zbornice po krivici.

Predno je govoril, ga je policijski komisar vprašal, ali ima dovoljenje za shod. Nato je odgovoril, da ne bi prišel na shod, ako bi ga ne imel. Policijski nadzornik je napisal njegovo ime in imena drugih govornikov.

Ban dr. Marušić v Beogradu

Beograd, 6. julija. I. Dovi ob 8. uri je prispel iz Ljubljane v Beograd ban Dravske banovine dr. Drago Marušić.

Novi žitni režim in dvolastniška posestva

Beograd, 6. julija. AA. V zvezi z novim zakonom o uvozu in izvozu pšenice, rži in pšenične moke je carinski oddelek finančnega ministarstva razposlal okrožnico carinarnicam, v kateri jim nalaga, naj pri dvolastniških obmejnih posestvih pazijo, da se ne uvaža večja količina od tiste, ki je določena v njihovih dvolastniških knjižicah, razen v primerih izrednih krajevnih razmer.

Romunski princ Nikolaj priletel v Beograd

Beograd, 6. julija. AA. Danes ob 16. je priletel s posebnim letalom v Beograd romunski princ Nikolaj v spremstvu treh oficirjev. Jutri bo nadaljeval pot na Dunaj, nato pa v Turin, kjer se udeležil pogreba vojvode de Aoste.

Odlikovanje madjarskih državljanov

Beograd, 6. julija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog kmetijskega ministra so odlikovani za zasluge pri pospeševanju kmetijstva z redom sv. Save II. stopnje Emil Mutsenbacher, generalni direktor madjarske pokrajinske kmetijske družbe, z redom sv. Save III. stopnje pa dr. V. Konopli-Teg, generalni tajnik te družbe, in univ. prof. v Budimpešti T. Jurij Redl, tajnik iste družbe.

Turški poslanik na Bledu

Beograd, 6. julija. AA. Poslanik turške republike Ali Hajdar-bej je odpotoval na Bled, kjer prebije poletje.

Jubilejni kongres meščanskošolskih učiteljev v Beogradu

Beograd, 5. julija. Dne 3., 4. in 5. t. m. se je vršil v Beogradu jubilejni kongres Zveze učiteljev na meščanskih šolah v kraljevini Jugoslaviji. Na kongresu so razpravljali predvsem o obnovi Zveze po zahtevah novega uradniškega zakona.

Pretekli petek, ko je bil kongres odprt, je poročal predsednik zveze g. Pera Barjaktarović ne samo o delovanju središnjega vodstva v preteklem letu, temveč je tudi orisal zgodovino te organizacije naših meščanskošolskih učiteljev v preteklih 10 letih njenega obstoja. Poročal je o vseh težavah in zaprekah, na katere je zadelo organizirano delovanje učiteljstva za povzdigo in razmah meščanskega šolstva, kjer se izobražuje mladina iz vseh plasti našega naroda in od koder pride pripravljena za praktičen poklic ali za nadaljnjo strokovno izobrazbo. V glavnem pa je bil prvi dan kongresa posvečen delu za prenovljenje zveze v enotno udruženje vsega učiteljstva po banovinskih sekcijah, katere se bodo imenovala Udruženje učiteljev meščanskih šol sekcija za, n. pr. Dravsko banovino. V ta namen je treba seveda izdelati nova pravila in poslovnik. Na kongresu so razpravljali tudi o sodelovanju naših meščanskošolskih učiteljev s sličnimi društvi učiteljstva meščanskih šol v bratskih slovanskih državah, kakor v Češkoslovaški itd.

V soboto so zborovalce pozdravili zastopniki češkoslovaških meščanskošolskih učiteljev g. Anton Wimmer, g. Boguslav Kodler in Alojz Fikar, ki so prinesli bratske pozdrave tovarišev iz Češkoslovaške. G. Wimmer je orisal razvoj meščanskega šolstva v Češkoslovaški po prevratu. Za tesnejše kulturno sodelovanje s Češkoslovaki so zborovalci določili odbornike, katerim so poverili to nalogo.

Zborovalci so poslali vdanošne brzojavke Nj. Vel. kralju, ministrskemu predsedniku in ministru za prosveto. Po poročilih o delovanju zveze so dokončno izdelali nov pravilnik in poslovnik in je s tem preurejena prejšnja zveza v novo udruženje. Zborovalci so sprejeli 4 resolucije, katere bodo poslali g. ministru za prosveto in kjer so raztolmačeni pogoji za povoljen razvoj meščanskega šolstva v državi. Predvsem so zborovalci zahtevali naj pride v veljavo čimprej zakon o meščanskih šolah, s katerim bo šole omogočeno vsem meščanskim šolam v državi, ki jih je 204, normalen razvoj in obstoj. Na zborovanju sta govorila predsednik zveze iz Maribora g. Humeč o značaju meščanskih šol pri nas in predsednik Udruženja ruskih pedagogov v emigraciji g. Grinišić o potrebi meščanskih šol. V odboru učiteljev iz Jugoslavije in Češkoslovaške za vzajemno sodelovanje so predsednik Anton Wimmer, podpredsednik Drago Humeč, prvi tajnik Bogoslav Kodler, drugi tajnik Pero Barjaktarović in Alojz Fikar in Er. Morer. Po kongresu so udeleženci napravili izlet na Avalo in se poklonili na grobu neznanega junaka, zvečer jim je pa beogradska občina priredila slavnostno večerjo pri »Srpskem kralju«. — K.

Zborovanje beograjskih novinarjev

V nedeljo so zborovali v Novinarskem domu v Beogradu beograjski novinarji. Zborovalci so poslali pozdravno in vdanošno brzojavko kralju. Brzojavka se glasi: »Zbrani na današnji letošnji skupščini beograjske sekcije jugoslovanskega novinarskega udruženja, smatrajo beograjski novinarji kot svojo prvo dolžnost, da pozdravijo Vaše Veličanstvo in ga prepričajo, da bodo novinarji vedno trdni branilci države, narodnega edinstva in vseh narodnih svetinj.« Za predsednika nove uprave je bil izvoljen g. Pavle Ranković.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 6. julija. d. Severne Alpe: danes počni prehod fronte neviht, jutri pa se bo najbrže naglo zjasnilo, toda vreme ne bo zanesljivo, nekaj hladnejše. Južne Alpe: soparno, vreme z nevihtami.

Kongres jugoslovanskih profesorjev v Mariboru

Nad 300 delegatov -- Danes bo kongres otvorjen

Maribor, 6. julija.

Danes so se z zagrebškimi brzovalci ob 14.45 pripeljali v Maribor delegati za letošnji kongres jugoslovanskih profesorjev iz srbskih in hrvaških pokrajin, dočim so slovenski, pa tudi nekateri drugi prišli semkaj že včeraj in danes dopoldne. Tovarišem se je peljal do Celja naproti g. prof. Vrhovnik, v Pragerskem so jih pa pričakovali gg. ravnatelj Zupančič in profesorja dr. Pečovnik in Senik. Na mariborskem kolodvoru so jih sprejeli mariborski tovariši in mnogo zastopnikov oblasti, občin, društev itd. Pozdravni nagovor je imel g. ravnatelj dr. Josip Tominec. Gostje so nato odšli v nakazana jim stanovanja. V celoti je prispelo nad 300 delegatov in članov organizacije. Zelo dobro so zastopani Srbi, mnogo je tudi profesorjev.

Ob 18. uri se je v prostorih klasične gimnazije vršil interni sestanek funkcionarjev glavnega odbora ter zastopnikov posrednih društev.

Na tem sestanku so uredili vse gradivo za sam kongres, ki se prične jutri. Ob 20. uri je bil tovariški sestanek v hotelu Orel.

Kongres se bo otvoril jutri ob 9. uri v veliki dvorani Narodnega doma. Nadaljeval se bo ves dan do večera, ko bo v veliki dvorani hotela Union ob 20.30 slavnostni banket, na katerega so povabljeni tudi zastopniki oblasti, tiska itd. V sredo se bo kongres nadaljeval in zaključil. Udeleženci si bodo deloma že med kongresom, deloma pa po njem ogledali Mariborski otok, Ruše, Falo in ostalo mariborsko okolico. Po kongresu pa bodo v skupinah prirejani izleti na Pohorje, Kozjak, v Rogaske Slatine, Celje, Ljubljano, na Bled in drugam. V počastitev gostov viharjo na vseh mestnih in tudi mnogih zasebnih zgradbah državne zastave.

Četrti kongres jugoslovanskih pravnikov

bo letos v Skoplju -- Zanimivi referati

Predsedstvo stalnega odbora kongresa pravnikov je odločilo, da bo v prvih dneh meseca oktobra tega leta četrti kongres pravnikov v Skoplju.

Kakor prejšnji kongresi, tako bo imel tudi ta shod dva dela: strokovni in zabavni del.

Na sporedu strokovnega dela so razpravljajo o referatih: 1. Dušanov zakonik. 2. Tobačni monopol in pravna narava tega. 3. Zaščita poljedelca v izvršbi. 4. Povračilo škode, povzročene z motornimi vozili. 5. Hipoteka na živini. Z zadnjim referatom je bil zamenjan referat o agrarni reformi, ki je postal neaktualen.

Svrha drugega zabavnega dela na shodu je medsebojno spoznavanje naših pravnikov v Južni Srbiji. Prirejen bo velik izlet na Kosovo polje in v Gračanico. Za manjši del izletnikov se namerava izlet na Kajmakčalan in Ohridsko jezero.

Člani »Pravnik«, ki se nameravajo izleta udeležiti, se morajo prijaviti »Društvu Pravnik« najkasneje do 1. septembra. Prijava naj bo natančna in mora vsebovati naslov, poklic, starost, navedbo, kakšno prenočišče naj se po možnosti priskrbi. Obenem je plačati članarino. Ta je za člane svobodnih poklicev Din 100.—, za njih rodbinske člane Din 80.—, za državne in samoupravne uradnike Din 60.—, za njih rodbinske člane Din 50.—.

V Ljubljani grade in obnavljajo vsepovsod

Ljubljana, 6. julija.

Vreme je ugodno in zato pridno zidajo v mestu in okolici. V Kopališki ulici je sezidana in pokrita visokoprtilična enonadstropna domačija Ele Bizovičarjeve. Zdej ometavajo zunanje stene. Hiša bo v avgustu pripravljena za stanovanje. Zidarska dela dovršuje gradbeno podjetje Karel Gregorec iz Mengša.

V Riharjevi ulici pri novem mostu čez Gradaščico na koncu Grobarjeve ulice bo kmalu dozidana in pokrita hiša ge. M. Škerjanec. Stanovanja bodo v visokem pritličju, prvem nadstropju in pod streho. Zidanje je prevzela Stavbna družba.

Maks Hrovatin bo podaljšal in vzdignil pritlično svoje poslopje na dvorišču ob Furlanovi hiši na Rimske cesti. Z deli so pričeli pretekli teden. Zidarska dela bo opravilo stavbno podjetje G. Tönies.

Vse bolj živahno je pa stavbno gibanje zadaj za glavnim kolodvorom na Vilharjevi cesti v bližini takozvanega »kolerašpita«. Čez 160 težakov, zidarjev in voznikov je zaposlenih pri gradbi moderne carinarice. Pri nekaterih je v delu že visokoprtiličje, druge pa poganjajo iz gramoznih tal. Gradbo carinarice vodi Stavbna družba, podaljšek Vilharjeve ceste k carinskemu skladišču pa Gradbena družba. — Cesta bo široko 9 metrov in tlakovana z drobnimi granitnimi kockami, da se ne bodo težki vozovi vdiral v blato kakor sedaj.

V Pleteršnikovi ulici, ki veže Livarsko ulico in Bežigrad, kopljejo tla za visokoprtilično, enonadstropno hišo Alojzija Pavlina. V tleh bo eno stanovanje ter kopalnica, pralnica in drvarnice. Lepe moderne sobe bodo pa v visokem pritličju, prvem nadstropju in pod streho. Vsa dela bodo do jeseni gotova in stanovanja porabna. Zidarska dela je prevzelo stavbno podjetje G. Tönies.

V Dobrovljovi ulici ob Gradaščici je dozidana, pokrita in ometana visokoprtilična enonadstropna vila ge. Čizmanove. V tleh bo eno stanovanje za služkinjo, pralnica, kopalnica in drvarnice, svetla, solnena stanovanja z odprtim razgledom na jug pa v visokem pritličju in prvem nadstropju. V pičlih dveh mesecih se bodo stranke vselile. Zidarska dela vodi stavbni Matko Curk.

Na vogalu Marmontove in Langusove ulice je dozidano drugo nadstropje hiše inž. Turnška. Vrh zidu vidimo smrečico; zidovje je v glavnem gotovo. Prihodnje dni bodo delali ravno betonsko streho. V tleh bodo pralnica, kopalnica in drvarnice. V visokem pritličju, prvem in drugem nadstropju pa moderna, solnena in zdrava stanovanja z odprtim razgledom na vzhodno in južno stran. Hiša bo gotova in porabna še pred zimo. Zidarska dela izvršuje stavbno podjetje Anton Mavrič.

V Gorupovi ulici je sezidana in pokrita eno-odstropna hiša Ivana Tomca, ravnatelja Tobačne tovarne. Zdej prične ometavati stene, nakar pride na vrsto še mizarsko, pečarsko, pleskarsko in slikarsko delo. Hiša bo v dveh mesecih gotova in se stranke vselijo. Zidanje vodi zidarski mojster V. Battelino.

Na vogalu Dobrolove in Gorupove ulice ob Gradaščici je v enonadstropni hiši vseučiliških profesorjev dr. Kreka in dr. Dolenc takorekoč

vse gotovo. Ograja je narejena in ureja se vrt. Prihodnje dni se stranke vselijo. Zidarska dela je izvršilo stavbno podjetje Anton Mavrič.

Ob cesti na Brdo je nastala v zadnjih letih nova vasa s skromnimi, pa čednimi hišami sredi njiv in travnikov. Letos si stavi tam svoj dom Jernej Kozamernik. Znotraj se stene ometavajo, kleparji delajo strešne žlebove, mizarji pa pod. Stanovanje bo v pritličju in pod streho. Ker Jernej sam pomaga pri stavbi, ga bo stala domačija še nekaj manj ko sto tisoč dinarjev. Zidarska dela ima v rokah njegov oče Janez Kozamernik, zidarski mojster iz Stranske vasi pri Dobrovi. Tu je v bližini še nekaj parcel na prodaj in sicer po 20 Din kv. meter. Stavbišča so se v zadnjem času močno podražila.

V tem tistem naselju bo imel tudi svojo streho tiskarski uslužbenec Janez Zadnikar. Pretekli teden so postavili smrečico na steno. Prihodnje dni bodo ometali zidovje, notranje stene pobelili in sobe poslikali, pa bo domačija porabna. — Zida mu Prva slovenska zidarska zadruga. Eno stanovanje bo v pritličju, drugo pa pod streho.

Na desni, to je na nasprotni strani ceste, so krovci na hiši Franca Sušnika. Ko bo hiša pokrita, se prične z ometavanjem sten. V hiši boste dve stanovanji, namreč v pritličju in pod streho in bodo vsa dela dokončana v dobrem mesecu. Sušnik zida zidarski mojster Jakob Peklar.

Teh skromnih, a ličnih domačij si ne stavijo bogataši, ampak sami pridni ljudje, ki pomagajo pri gradnji kadarkoli utegnejo. Tako kakor Kozamernik, pomaga pri stitvi tudi Sušnik, ki je zaposlen v opekarnah in je pomagal zidarjem koroški Slovenec Anton Tschurwald, orož. narednik v p., da je čimprej prišel iz tuje hiše pod svojo streho.

Razvitje delavskega praporja v svobodni domovini

Ljubljana, 6. julija.

Včeraj dopoldne se je vršila v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti svečana predaja prapora zidarske skupine NDO iz Trsta odseku stavbinških delavcev Narodno-strokovne zveze v Ljubljani. — Tega praznika se je udeležilo tudi mnogo prijateljev našega narodno-zavednega delavstva. Slavnostno zborovanje je otvoril predsednik NSZ Rudolf Juvan. Pozdravil je zastopnike Zveznih podružnic, zastopnika ljubljanske mestne občine obč. svetnika Tavčarja, zastopnika ZKD Cimermana, podpredsednika »Sočes« načelnika Saneina, predsednika Udruženja narodnih železničarjev in brodarjev Roterja, predsednika Zadruga stavbenikov Bričja, zastopnika primorskih akademskih društev Štrekelj in končno še posebno toplo voditelja zidarske skupine bivše NDO Pregarca, ki se mu ima narodno zavedno delavstvo zahvaliti, da je rešil prapor pogube in ga poslal v svobodno domovino.

Predsednik Juvan se je nato spominjal narodno delavskega pokreta pred vojno in pa Narodne delavske organizacije, ki mu je bila na čelu. Ta pokret je pomenil tudi borbo za jugoslovenstvo. Da bo naša slovesnost tem lepša in dostojnejša, se moramo spomniti našega jugoslovanskega kralja Aleksandra I.

Po navdušenih ovacijah kralju in njegovemu domu je bilo poslana kralju udanostna brzojavka.

Predsednik Juvan se je v nadaljnjih izjavah spominjal vseh bivših borcev narodno delavskega pokreta: Magdiča, Mraka, Bufolina in drugih, katerih spomin so zborovalci počastili z vzklikom »Slava!«

Po prevaru se je marsikaj spremenilo. — Mnogo naših praporov je ostalo onkraj meje. Naposled si prišel tudi ti, prapor! Prišel si, da združiš pod svoje okrilje vse borce za naše ideje, da vodiš najboljše sinove naroda do novih zmag. Hočemo pravico v državi in za državo! Zato pa se moramo združiti vsi v enotno fronto. Naša organizacija združuje v znamenju peresa in kladiva duševne in ročne delavce. Podprite naš pokret, združimo se vsi pod tem praporom! je končal predsednik svoj ognjevit govor.

Za Juvanom je govoril Pregarc, ki je pozdravil zborovalce v imenu tovarišev izza meje in je naglašal, da se bo tega največjega praznika vsak spominjal do zadnjega trenutka. Dvignil je prapor, stopil z njim k predsedniku stavbinškega odseka Galjoti in mu ga izročil s posvetilnimi besedami. Predsednik je prevzel prapor z zagotovilo, da ga bo odsek zvesto čuval, nakar ga je izročil zastavonoši Tepinu.

Pevci so nato zapeli »Buči morje adrijsko«, nakar sta pripela na prapor blaginjak NSZ Stopar svilen trobojnik kot trak Zveze, gđ. Bufolina pa bel trak za prosvetni odsek stavbinških delavcev. Prapor so potem razvili ob državni himni, ki jo je zaigrala železničarska godba »Sloga«.

Po tej svečanosti so čestitali delavstvu k te-

mu dogodku občinski svetnik Tavčar, za ZKD Cimerman, za »Sočes« podpredsednik Sanein, predsednik Zadruga stavbenikov Bričelj, za akademike Štrekelj, za trboveljske rudarje Koren, predsednik Udruženja brodarjev in železničar-

jev Roter in za kovinarje z Jesenic Kralj. Popoldne se je vršila v vseh prostorih Pavletiča v Šiški velika vrtna veselica s petjem, godbo, srečolovom, šaljivo pošto, licitacijo in plesom.

Zborovanje Društva rudniških nameščencev

Zanimivo poročilo o pomenu in stanju Pokojninskega zavoda

Trbovlje, 5. julija.

Kako se naši nameščenci oklepajo svoje stanovske zaščitnice je pokazalo zadnje člansko zborovanje v društvenih prostorih v rudniški restavraciji. Prostrane sobe so zborovalci napolnili do zadnjega kotička. Zborovanje je otvoril društveni predsednik tov. Letnik, ki je navzoče pozdravil ter dal besedo podpredsedniku Zveze privatnih nameščencev tov. Volčanskemu, ki je poročal zborovalcem o stanju Pokojninskega zavoda. — Iz njegovega poročila posnemamo, da so domneve, da zbira današnja generacija nameščencev premoženje za bodočo generacijo, neosnovane, pač pa plačuje današnja mlajša generacija za izgube današnje starejše generacije, ki jih je utrpela zaradi svetovne vojne, višjo premijo, kakor bi bila sicer potrebna. Današnje premoženje ne zadostuje za kritje vseh prevzetih oziroma zavarovanih obveznosti, kajti izkazana premijska rezerva v znesku Din 195.999.250 ni v celoti pokrita, temveč manjka nad Din 58.000.000, od katerih večja polovica, Din 30.913.802 se bo krila s pristopanim večinoma mlajših nameščencev v zavarovanje. Ostane nam pa še vedno dejanski primanjkljaj Din 27.870.219, ki ga moramo sami z višjim kakor 6% obrestovanjem premoženja v bodočih letih počasi pokrivali. Pokojninski zavod mora stremeti za tem, da svojo imovino čim rentabilneje nalaga.

Z nizkimi prispevki in rentami se je začelo leta 1919. pokojninsko zavarovanje. Prispevki so znašali največ Din 30 na mesec, rente pa od Kr. 10 do 75 na mesec. Ali tekem let je zavod uspel, da izplačuje danes mesečne rente od Din 1000 in da zavaruje bodočo rento nameščencem za 35 let zavarovanja z Din 3150 mesečno, za 40 let zavarovanja pa Din 3850 mesečno. Od leta 1919. do konca 1930. je izplačal pokojninski zavod našim upokojencem na zakonitih rentah in na draginskih dokladah skupaj Din 22.664.775. Rente rastejo letno za Din 700.000 do Din 800.000, ki jih prejema leto za letom v višjih zneskih naši zavarovalci. — Pokojninski zavod oziroma Zveza zasebnih nameščencev si prizadeva, da bi se pokojninsko zavarovanje razširilo na celo državo in se tudi dela na to, da dobe vsi privatni nameščenci v celoti državni svoje popolno socialno zavarovanje, to je bolniško, nezgodno in pokojninsko zavarovanje.

Važnost Pokojninskega zavoda pa ni le ožje-ga pomena za zasebne nameščence, za katere je ustanovljen, nego njegova važnost sega tudi globoko v naše narodno gospodarstvo. Kot hranilnica in zavarovalnica zasebnih nameščencev predstavlja namreč Pokojninski zavod tudi močan denarni zavod, katerega pomen in vpliv leto za leto raste, ker prihaja v poštev pri velikih in dolgoročnih investicijah. Zavod namreč daje predvsem državi sredstva za njene investicije a tem, da kupuje državne papirje, katerih ima zavod nad Din 48.000.000, banovinom, mestom, in občinam posoja denar za izvršitev gospodarskih načrtov, ta posojila so že presegla vsoto Din 27.000.000, službodajalcem daje kredite za njihova podjetja — teh posojil je nad 54.000.000, dalje podeljuje zavod stavbne kredite za zidanje novih stanovanj in domov, ki jih je bilo izplačanih dosedaj nad Din 16.000.000 in poleg tega zavod sam neprestano zida nova poslopja, ki jih ima danes že za nad Din 26.000.000, kar znaša vse skupaj nad Din 170.000.000. Iz tega se lahko razvidi, kako globoko je zasidran Pokojninski zavod v našem narodnem gospodarstvu.

Pri tem pa Pokojninski zavod ni nikakor kapitalistična institucija, ki bi jemala ljudstvu denar, da pri tem obogati poedince, ljudstvo pa obuboža; ne, ravno nasprotno, v zavodu so zbrani prihranki 10.000 naših zasebnih nameščencev, da se iz tega nabranega denarja ravno prepreči obubožanje nameščencev, ko jim preneha zaslužek.

Ni je institucije v državi, ki bi se poleg izvrševanja svoje dolžnosti, ki je po zakonu predpisana, tudi tako vsestransko uspešno in blagodejno udeleževala v našem narodnem gospodarstvu in mu dajala vedno novih sredstev na razpolago za ploden razvoj, delavcem in nameščencem pa kruha in zaslužka. In ravno to tako aktivno udeleževanje v našem narodnem gospodarstvu mu pridobiva vedno več novih prijateljev in priznanj. Pri tem je uprava zavoda v rokah samih zavarovalcev nameščencev in njihovih službodajalcev, ki imajo vsi le eno pred oči, in to je uspešen razvoj zavoda v korist njegovih zavarovalcev, za kar jim gre vse priznanje in zahvala. Poročilo tov. Volčanskega je vzelo članstvo z zadovoljstvom na znanje.

Davčni obroki

Ljublj. davčna uprava je izdala tale razglas:

Dokler se ne izvrši nova odmera zemljarine, zgradarine, pridobnine, rentnine in družbenega davka za tekoče leto 1931, morajo davčni zavezanci plačevati te davke po predpisu iz prejšnjega leta, to je iz leta 1930. Od tega so izvzeti samo oni davčni zavezanci, ki so prijavili prenehanje davčne dolžnosti (člen 147. zakona o neposrednih davkih). V smislu člena 148. pravkar omenjenega zakona o neposrednih davkih in njega pravilnika, dospel je 1. julija 1931 že v plačilo tretji obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega davka, pavšalnega davka na poslovni promet in vojnice. Vsi ti že v plačilo dospeli četrtletni davki se morajo plačati najkasneje do 15. avgusta 1931. Kdor bi do tega dne ne plačal zapadlega davka, se mu od neplačane vsote zaračunajo 6-odstotne zamudne obresti in se izterja neplačani davek z obrestni vred prisilno. Zemljarina dospje v plačilo ter se mora plačati v dveh enakih letnih obrokih, najkasneje dne 15. avgusta 1931 in dne 1. novembra 1931, sicer se bodo istotako zaračunale 6-odstotne zamudne obresti in se bodo neplačane vsote prisilno izterjale. — Davek novih davčnih zavezancev in davek za nove davčne predmete, ki se bo odmeril med tekočim davčnim letom, dospje v plačilo oni dan, ko se bo davčnim zavezancem pravilno izročil plačilni nalog ali odlok, plačati se pa mora 30 dan po vročitvi plačilnega naloga, odnosno odloka in sicer v enem znesku, ki je po zakonskih rokih že dospel v plačilo. Splošni 1% davek na poslovni promet onih zavezancev, ki ga plačujejo po knjigi opravljenega prometa, dospje in se mora plačati za II. četrtletje 1931 najkasneje do 30. julija 1931. Obvezanci skupnega davka na poslovni promet, ki so se izjavili, da bodo plačevali ta davek po vplačilih v gotovini in menicah, morajo tudi izvršiti plačilo davka po tarifi najpozneje čez 20 dni po preteku vsakega meseca, oni pa, ki so se izjavili za plačilo davka po napravljenih računih, morajo davek vplačati najpozneje čez 50 dni po preteku vsakega meseca. Davek na rente, ki se bira v smislu člena 71. zakona o neposrednih davkih posredno po dolžniku, se mora plačati v 45 dneh po preteku vsakega poluleta, tedaj za 1. polletje do vsteteja 14. avgusta 1931. Uslužbenški davek, kakor tudi davek na samsce, ki so ga pobrali službodajalci in sicer:

1. državne in samoupravne institucije;
2. družbe, ki polagajo javno račune in ki so vsled tega načelno zavezane družbenemu davku in sicer v obeh primerih brez ozira na števílo zaposlenecv in
3. ostali delodajalci, če zaposlujejo mesečno povprečno nad 20 zaposlenecv, morajo odpremiti davčni upravi najkasneje do 15. dne po preteku vsakega meseca.

Ostali delodajalci pa plačujejo ta davek potom davčnih znanik na vse zaslužke, in sicer s tem, da nalepijo te znanke ob vsakokratnem izplačnem roku v knjižici za uslužbenški davek na zato določenem mestu in znanke uničijo. Davek na samsce pa morajo tudi vsi ostali delodajalci odpremiti davčni upravi brez izjeme v gotovini in sicer najkasneje do 15. dne popretek vsakega meseca.

Razširjajte Jugoslovana!

Nevaren padec iz vlaka

Poljčane, 3. julija.

Te dni se je vozil proti Poljčanam z osebnim vlakom iz Celja 20letni kotlarski pomočnik Fr. Kos iz Poljčan. Prijatelj, ki so se vozili z njim v vozu, so prepevali, se igrali in uganjali razne neumnosti. Nazadnje so se začeli med seboj prerivati in svati. Ko je vozil vlak v Poljčane, so se ravno prerili do vrat in tu je Kos, ki so ga pritisnili do vrat padel z vsi silo iz vlaka. Zabil je pri tem padcu močne praske po obrazu in si zlomil desno roko v zapestju. Takoj so ga odpremili dalje v mariborsko bolnico. Le sreči je pripisati, da je fant odnesel živo kožo, lahko pa bi ga to prerivanje na vlaku stalo življenje.

Potnik na zavori

V Litiji so ga zasačili.

Litija, 6. julija.

Pred dnevi se je pripeljal nekdo Herbert Z., brezposelni trgovski pomočnik, na zavori do Litije. Namenjen je bil prvotno na Sušak, pa ga je predčasno zapazilo oko postave. Plačati bi bil moral 25 Din kazni, pa ni imel nič denarja pri sebi. Našla pa se je v Litiji dobra duša, ki mu je podarila 40 Din nakar je plačal globo in se vrnil k sorodnikom v Ljubljano.

Žrtev noža

Krvav pretep fantov zaradi dekleta.

Poljsnik pri Litiji, 5. julija.

Gospodarsko krizo opažamo tudi pri nas. Koliko je bilo popreje pretepov in sličnih nepotrebnosti — sedaj pa tak mir. Saj so celo sodni zaporji že skoro ves mesec prazni.

Včeraj pa se je zgodil, in sicer tokrat na Poljsniku nad Savo, uboj. Dva že nekoliko vinjena mladeniča sta se sporekla z Ivanom Nograškom 22-letnim posestnikovim sinom iz Preske pri Litiji; in to zaradi nekega dekleta. Ker ji je dvoril eden, ni bilo drugemu všeč. No in včeraj so temeljito obračunali. V neki tamošnji gostilni so se spoprijeli in zopet so peli — n-ži, svojo staro pesem. Nogavšek je dobil vbodljaje, in sicer vse od zadaj, enega na desni strani hrbta skozi pljuča, drugega pa na levi strani, najbrže v ledvice.

Razen tega je imel prerezano še roko in glavo, zadaj do kosti na tilniku.

Prepeljali so ga v 3 ure oddaljeno Litijo, kar je nesrečo še povečalo. Dr. Ulmar ga je preiskal nekoliko obvezal in ga poslal s prvim vlakom t. j. ob 5. popoldne v ljubljansko bolnico. Fant je zgubil mnogo krvi.

Šoštanj

Zlobne poškodbe na železnici. Neznani zlikovci so v noči 29. maja t. l. na postajališču v Pesjem poškodovali 4 kretnice ter na mostu, kakih 500 korakov niže od postaje, vlakniti med tračnice železno ploščo, ki je nekaj molela iznad tračnice. Poškodbe so bile od žel. oseba odkrita pred prihodom jut. vlaka proti Celju, tako da se ni zgodila nobena nesreča. Čamek Stanko, rudar iz Podkrajja 28 je bil aretiran, ker se je v Detičkovi gostilni v Pesjem hvalil, da ve za storilce. Uvedeno je vsestransko zasledovanje.

Jz Dravske banovine

d Zahvala Nj. Vel. kralja, Občinarji občine Cerklje pri Kranju in udeleženci svečanega odkritja spominke plošče Davorinu Jenku so poslali Nj. Vel. kralju na Vidov dan udanostno brzojavko. Nato je dobil predsednik Glasbene Matice ljubljanske dr. Vladimir Ravnihar zahvalno pismo sledeče vsebine: Beograd 30. junija 1931. Gospod, Nj. Vel. kralj je sprejel z zadovoljstvom rodoljubne izraze udanosti in toplje pozdrave poslani v imenu občanov občine Cerklje in udeležencev svečanosti odpiranja spominke plošče Davorinu Jenku. Po najvišjem nalogu čast mi je zato izjaviti srčno zahvalo. Minister dvora: Jevtić.

d G. ban Dravske banovine dr. Drago Marušić je zaradi službenih poslov odpotoval v Beograd. Zato danes ne bo sprejemal strank.

d Dupust avstrijskega generalnega konzula, Avstrijski generalni konzul v Ljubljani g. dr. Pleinert nam je sporočil, da se prične danes njegov tritedenski dopust. G. konzul je zato odpotoval in ga bo med dopustom zastopal njegov namestnik.

d Banovinska taksa na šoferke legitimacije. Glede na svoječasno objavo v Službenem listu k. b. banske uprave v Ljubljani so vsi avtomobilisti v Dravski banovini dolžni plačati za tekoče leto 1931 banovinsko takso na šoferske legitimacije, in sicer za avtomobile v znesku Din 100.—, za motocikle v znesku Din 50.—. Omenjeni znesek je položiti pri blagajni k. b. banske uprave v Ljubljani, Bleiweissova cesta, v prtiličju, odnosno pri pristojnih sreskih načelnikih. Avtomobilski klub, sekcija Ljubljana vse lastnike avtomobilov in motociklov vljudo opozarja, da ta znesek nemudoma položijo pri pristojnih oblastih, posebno še zato, ker omejni organi pri prestopu meje strogo pazijo pri vpogledu v legitimacije, ako je opremljena s potrdilom pristojne oblasti, da je tozadevna banovinska taksa na šoferske legitimacije vplačana.

d Josip Lončarič preminul. Iz Sece pri Crkvenici nam poročajo, da je tam nenadoma umrl g. Josip Lončarič, bivši veleposestnik in industrijalec iz Skadra. Simpatična in koncilijantna njegova osebnost nam je v najprijetnejšem spominu. Po očetu Hrvat, po materi Slovenec je družil v sebi vse dobre plemenite lastnosti teh dveh narodov. Njegova marljivost, inteligenca in izobrazba so neobičajno dvigale njegovo podjetnost, tako da je uspešno konkuriral z velikimi podjetji. Znano je, da je gradil velik del proge dolenskih železnic od Novega mesta proti Karlovcu. Tudi na železniških zgradbah v Bosni je bil udeležen. Pred nekaj leti se je umaknil v zasebno življenje, ki ga je preživljal deloma v Ljubljani, deloma v Zagrebu. Svoja podjetja: mlin in žago v Skadru ter lesno trgovino je prepustil svojim sinovom. Njegova najstarejša hčerka je poročena z g. Venčatom Jakilom, lastnikom premogovnika v Karmelu. Pokojni Josip Lončarič je bil prijeten družabnik in v svojem prostem času velik Nimrod. Bodi mu časten spomin! Vsej njegovi rodbini iskreno sožalje!

d Opozorilo avtobusnim podjetnikom. Kralj. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani opozarja: Ker nekatera avtobusna podjetja še vedno ne poslujejo v svojem prometu s predpisanimi vozovnicami in ne plačujejo 10% izrednega cestnega prispevka ali pa na različne načine izbegavajo zadevna določila, je banska uprava odredila revizijo avtobusnih prog v Dravski banovini. Revizija je pokazala, da je postopanje avtobusnih podjetnikov v več primerih v nasprotju z zadevnimi predpisi. Proti tem podjetnikom je uvedeno kazensko postopanje, oziroma jim bodo zadevne koncesije odvzete. Avtobusni podjetniki se opozarjajo, da se v svoj prid ravna strogo po predpisih, ki veljajo za plačevanje 10% izrednega cestnega prispevka, ker se bodo sicer proti njim uporabile vse zakonite mere, da se zaščiti javni interes.

d Kongres slovenskega akademkega dijaštva. Od 7. do 11. julija t. l. se vrši v Bratislavi kongres slovenskega akademkega dijaštva. Slovenske akademike zastopata gđe. Lavrič Bogomila, diplomirana učiteljica, in Boje Elbin, stud. veterinar.

d Tečaj za mizarstvo luženje v Brežicah. Zavod za pospeševanje obrta Zbornica za TOI v Ljubljani naznanja, da se vrši za mizarje in mizarjske pomočnike tečaj za luženje lesa v Brežicah v soboto in nedeljo 18. in 19. julija t. l., in sicer v prostorih g. Grobusek Ivana, gostilničarja v Brežicah.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev. 398-1

d Slovenska šolska Matica razpisuje natečaj za temo: »Kakšno vzgojo zahteva gospodarsko življenje od našega človeka?« Natečaja se more udeležiti vsakdo. Obseg naj bo najmanj ena polna, največ pa tri pole. Razpisane so za temo tri nagrade: prva v znesku Din 1.500.—, druga Din 1000.— in tretja Din 500.—. Najboljši rokopolis SSF v svojih publikacijah natisne ter mu prisodi še običajni honorar. Rokopisi naj se pošljejo tajništvo Sloven. Šol. Maticе do 1. februarja 1932. — Tajnik.

d Kolonija ljubljanskega RK v Polhovem gradu. V soboto 4. t. m. ob 10. uri je pripeljal lepo okrašen avtomobil kolonijo v Pčlov gradec. Kolonija se je ustavila pred hišo predsednice RK ge. Grašičeve. Dobrodošlico so izrekli ga. Marija Grašičeva v imenu RK, gđe. Ana Kleinsteinsova v imenu šole in gg. Valentin Koritnik, župan ter Franc Tomšič v imenu občine. Vsem se je zahvalil vodja kolonije g. Ivan Malnarič.

Nato je povabila ga. Grašičeva kolonijo na zakusko. Po zakuski je krenila kolonija peš v svoje novo bivališče v šolo. Šolsko poslopje je bilo okrašeno z zelenjem in državno trobojnico. V obednici je vodja kolonije še enkrat izrekel vsem zahvalo za lep sprejem ter polagal kolonistom na srce, da naj izkažejo svojo hvaležnost za velike dobrate z lepim in dostojnim vedenjem. Grašičakinja ga. Ana Delago je odstopila koloniji zastoj lep travnik, kjer ima kolonija sijajno kopališče. Iskrena ji hvala! Prijaznost prebivalstva in krasna okolica sta povzročili v koloniji najboljšo razpoloženje.

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 757.9, termometer 19.2, relativna vlaga 73%, smer vetra NNE, oblaknost 3, dež (1.3 mm), v Mariboru je kazal barometer 756.5, termometer 21.6, relativna vlaga 67%, tiho, oblaknost 9. Opazovanja ob 7. uri zjutraj. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 29.2 (17.1), v Mariboru 27 (16.3), Zagrebu 30.6 (20.1), Beogradu 32.3 (17.2), Sarajevu 33.4 (13.5), Skoplju 31.8 (17.3). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Ljubljana

Torek, 7. julija 1931. Vilibald. Pravoslavni: 24. junija, Rodj. Jov. Kr.

Nočno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

*
■ Sokol II poziva članstvo in naraščaj, da se udeleži pogreba brata Zivka Lapajnet, ki je nenadoma preminul v civilu s sokolskim znakom. Pogreb bo danes ob 16. iz hiše žalosti Prule, Sredina 10 na pokopališče v Štepanjo vas. Za telovadeče članstvo in naraščaj udeležba obvezna. — Odbor.

■ I. kolonija »Kola jugoslov. sester« v Ljubljani je odšla včeraj ob 18.55. v svoj »Dečki dom dvorne dame Franje Tavčarjeve« v Kraljevo pod skrbnim vodstvom neumorne Kolašice g. M. Gašperlinove in pod nadzorstvom gđe. učiteljice V. Schottove za štiri tedne. Zelimo naši slabotni deci, da se navzaje zraka, solnce in morja in se vrne okreplena na duhu in telesu.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. V nedeljo popoldne je umrl v cvetu mladosti, star šele 22 let, pravnik Zivko Lapajne, sin-edinec sreskega referenta pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani dr. Zivka Lapajnet. Pokojnik je iznenada podlegel težki infekciji, zato je njegova smrt vse, ki so ga poznali, globoko pretresla. Mladí Zivko je bil marljiv dijak, ki se je udeleževal tudi v raznih društvih. Bil je član akademkega društva »Jadrana« in Sokola II. kjer je bil na glasu dobrega telovadca. Njegov pogreb bo danes ob 16. uri iz hiše žalosti, Prule-Sredina 10, na pokopališče v Štepanjo vas. Pokojniku blag spomin! Hudo prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

■ Ogenj v Štepanji vasi. V Štepanji vasi se je vnelo gospodarsko poslopje posestnika Kregarja, vulgo Adamovca. Ogenj je gospodarsko poslopje do tal upepelil. Škoda je znatna.

■ Obnova hiše. Na Tržaški cesti stoji zidarSKI oder ob dvonadstropni hiši (št. 11), ki je bila last trgovca Ivana Ruparja. Poslopje bodo obnovili. Obnova hiše je prevzel zidarski mojster Franc Zivec.

■ Oblike najnovejšega kroja pri »Gentlemen« Miklošičeva 18. Angleško blago v zalogi. — 1498

■ Z bolnišnice. V bolnišnico so pripeljali 39-letno posestnikovo ženo Nežo Lesnikovico z Gore pri Sedražici. Splezala je na češnje, da bi jih obrala, pa je padla z nje in si zlomila desno nogo. — 25-letna trgovska poslovođkinja Auca Medvedova, uslužbena v prodajalni Konsumnega društva v Stožicah, si je kuhala s špiritom in ji je ta puhnil v obraz, da se je močno opekla.

■ Najnovejša plošče in prvovrstne gramofone ima vedno v zalogi »Jugošport« A. Rasberger, Ljubljana, Miklošičeva cesta 34. 1436

■ Trpinčena živali. Radi trpinčena živali je bil prijavljen policiji mesarski pomočnik Josip A. Po Privozu je gnil bika in telico in se mu je telica sredi ceste zgrudila. Ker telica od utrujenosti ni mogla vstati, jo je začel Josip pretepsti s palico. Telica je bila privezana k biku, zato je pretepal tudi bika, da bi bik potegnil na leh ležečo telico na noge.

■ S strehe je padel. 26-letni krovski pomočnik Ivan Fenc z Rudnika je pal s strehe Bolafijevega poslopja na Medvedovi cesti štiri metre globoko in se težko počkodoval na desni strani prsnega koša. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v bolnišnico.

■ Zensko kolo ukradeno. Mariji Cerkovi, trgovki v Mostah, Predovičeva ulica 20, je bilo ukradeno izpred lekarne Ustar na Sv. Petra cesti kolo, vredno 1200 Din.

■ »MOTOH« KAVA DNEVNO SVEŽA!

■ Odgonska postaja na mestnem magistratu je imela zadnje dni več zanimivih odgancev. Iz Belgije je dospela v Ljubljano družina rudarja Strnada, ki se je ponorečil v nekem tamšnjem rudniku in so ga, ker ni mogel več delati, poslali v domovino. V Ljubljani je zdravnik ugotovil, da ima najstarejša hčerka Dragica ošpice. Oddalil so jo v izolirnico, ostalo družino pa je spremljal čuvaj Jezovšek v njen domaći kraj pri Konjicah. — Policija je zalotila pod nekim kozolcem v Dravljah 17-letno Milenko iz Zaječarja. Nesrečno so »starši« spodili z doma, ker je prišla v blagoslovljeni stan. V Sloveniji ima poročeno sestro in se je napotila k nji, da bi pri njej našla zavetje. Ta pa jo je prav tako zapodila in tako se je Milenka več dni politikala okrog. Policija jo je spravila na odgonsko postajo, kjer pa je službojuči zdravnik odredil, da so jo z rešilnim vozom prepeljali v bolnišnico. — Iz Radovljanskega sreza je bila izgnana 21-letna Marija, doma iz neke vasi pri Krškem. Na odgonski postaji je zblaznela in so jo morali zvezati z gasilskim pasom. Nesrečnico bodo zdaj najbrže oddali v blaznico.

Maribor

m Mežani! Mestna občina okraši o priliki proforskega kongresa od 6. do 8. t. m. na čast gostom svoje hiše z državnimi zastavami. Vabim meščane, da store isto na svojih hišah. Mestni načelnik: Dr. Juvan, s. r.

m Po odhodu g. Davorina Zunkoviča. V tujakšnem dnevniku »Večernik« je bila v soboto objavljena izjava gg. prof. Baša in prof. dr. Fr. Kovačiča, iz katere bi se dalo sklepati, da je bila naša notica o odhodu g. polpolkovnika Zunkoviča iz študijske knjižnice inspirirana po njem samem ali sicer kakorkoli z njim v zvezi. Izjavljamo zato, da jo je uredništvo prejelo od osebe, ki g. Zunkoviča osebno sploh ne pozna. Ali je bil g. Zunkovič ravnatelj de iure ali de facto, stvari menda bistveno ne izpreminja.

m Sokolski zlet v St. Ilju. Sokolski zlet v St. Ilju v Slovenskih gorah je v nedeljo krasno uspel. Obisk je bil od povsod, tudi iz Maribora zelo velik in nastopi so pokazali rezultate vztrajnega sokolskega dela.

m Kre-ovanje. Na predvečer praznika sv. Cila in Meloda so tudi v mariborski okolici, posebno pa na Pohorju, obmejnem Krosjaku in Slovenskih gorah goreli številni kresovi.

m Diplomski izpit je na tekstilni visoki šoli v Brnu napravil le dni Leon Gasparin, sin tujakšnega profesorja g. Gasparina. Čestitamo!

m Odkritje spomenika padlim v Slivnici. V prijazni Slivnici pod Pohorjem so v nedeljo slovesno odkrili spomenik v svetovni vojni padlim domačinom. Slavnosti je prisostvovalo tudi več društev. Spomenik sam je med navdušenim govorom odkril polkovnik Boža Putnikovič. Domača strelska družina je oddala častno salvo.

LUNA MARIBOR nogavice vseh vrst. m Ustanovitev novega Sokola v Radvanju. V nedeljo popoldne je bil v Radvanju prvi sestanek za ustanovitev novega Sokola. Sokolsko župo je na sestanku zastopal dr. Pivko. Izvoljen je bil pripravljalni odbor pod vodstvom staroste Filma.

Klobuke, perilo, kravate nudi ugodno JAKOB LAH, Maribor. 1184

m Stavbna zadruga »Ribniška koča« ima svoj redni občni zbor v četrtek, dne 9. julija t. l. ob 20. uri v restavraciji hotela Orel. Ker je ravno sedaj gradbena akcija v največjem razmahu, vabimo vse člane in prijatelje, da se v čini večjem številu udeležijo tega zbora.

m Radi kvalitate in cene — samo »Karo« čevljice!

m Akrobacija za vojake. Znani akrobat na žici, Aleksič, je priredil v soboto ob 17. uri na Trgu svobode prestavo za vse vojaštvo mariborske garnizije.

m Nenavadna slavnost. O priliki gasilske veselice pri Kostanjku pri Sv. Martinu pri Vurberku v nedeljo popoldne, je veleposestnik nadupravitelj g. Viktor Kegl iz Vurberka slovesno izročil mali, osemletni Landekni Makučevi, hčerki šolskega upravitelja Makuca krasen zlat medaljon z verižico, dar g. grofa Herbersteina v zahvalo za pozdravni govor in cvetje o priliki otvoritve mostu čez Dravo pri Gornjem Dupluku, dne 17. maja letos. Plemenita gesta je vzbudila splošno odobravanje.

m Poroke. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: Anton Koste, zidar in Gizela Dolajš, posestnica; Josip Uhler, elektromonter in Rozalija Macher, posestnica hči; Franc Jelenc, ključavničarski mojster in Karolina Klotnik, posestnica hči; Franc Sekol, pekovski pomočnik in Marija Žižele, služkinja; Janez Zist, trgovski pomočnik in Ivana Namestnik, konfektinjska; Ignacij Lesjak, čevljarški mojster in Alojzija Jamnikar, vinarica; Alfonz Kramer, gostilničar in Marija Lednec, posestnica hči; Herman Zelenko, strojevođa in Julija Weigl, šivilja ter Anton Tischler, šofer in Josipina Dell'Olivo, šivilja. Bilo srečno!

m Pijte original »CHABESOC« 1114

m Smrti. Pretekli teden so v Mariboru umrli: Vinko Blatnik, posestnik, 51 let; Julijana Anderle, gostilničarka, 41 let; Josip Urih, čevljar, 25 let; Ivan Kolarič, hlapec, 21 let; Josipina Midl, rojena Weber, gostilničarka, 55 let; Neža Seyfried, žena trgovca, 45 let; Marija Weiss, vdova po poštnem uradniku, 59 let; Anton Leskovec, zasebnik, 59 let; Marija Ogner, rojena Skofič, žena delavca, 67 let in Martin Majcen, nadučetelj v pokopju, 72 let. Naj v miru počivajo!

m Kinematografi. Grajski kino: zvočni nemški vefelimi »Sin belih planin«. Kino Union: zvočni nemški vefelimi »Zbogom ljubezen«.

m Za brezposelne. Borza dela v Mariboru išče: za Maribor 2 hlapca, 6 delavcev, 3 zidarje, 2 pleskarja in slikarja, 3 krojaške vajence; za izven Maribora 2 hlapca, 1 krojača, 4 opekarje in 2 pekovske vajence. Zenske: za Maribor 3 strojne pletilje, 1 šiviljo za obleko, 1 šteparico, 1 tekačico, 3 pomožne delavke; za izven Maribora 10 kmečkih deklet, 2 kmečki gospodinji, 2 plačilni natakarici, 2 natakarici, 1 servirarko (za Varaždin), 2 hotelski kuharici (za Bačko), 1 trgovsko pomočnico (za Tezno), 3 pomožne delavke (za Kamnico). Maribor in okolice: 25 kuharic, 35 služkinj, 3 sobarice, 2 varuški, 3 postrežnice, 2 gospodinji in 1 vzgojiteljico, 2 šiviljski učenci in 1 vajenka za štepanje gornjih delov čevljev.

Oblike moške, otroške, čevlji, nogavice, solidno pri JAKOB LAHU, Maribor. 1182

m Samomor. Včeraj popoldne se je v gostilni Zokali na Meljski cesti s samokresom ustrelil v prsa 50-letni viničar Henrik Pahman iz Rožpoha. Krogla mu je prebila prsa v bližini srca. Z rešilnim avtomobilom so ga takoj prepeljali v bolnico, vendar pa je skoraj izključeno, da bi okrevaj.

m Kamen v avto. Neznani moški, najbrže delavec, je v nedeljo popoldne zagnal velik kamen v osebni avto tovarnarja Josipa Reicha, ko se je vozil po Tržaški cesti na Tezno. Ker je bila zaščitna šipa nezdoljiva, ni bila posledic. Napadalec je pobegnil.

m Izsleditev. V nedeljo je bil na Aleksandrovi cesti izsleden in aretiran delavec Franc Zelner, star 22 let, ker je maja ukradel nekemu posestniku v Košakih iz žepa 180 Din, dne 5. junija pa prodal v Mariboru za 675 Din voz sena svojega gospodarja Zupančiča iz Jakuca, voz in vole pustil na cesti, z denarjem pa pobegnil in ga zapravil. Izročen je bil sodišču.

m Tatvine koles. Krojaškemu pomočniku Rudolfu Viharju iz Frana je v soboto izginalo 1200 Din vredno kolo znamke »Waffenrad«, katero je pustil v veži okrožnega sodišča. Istega dne je bilo ukradeno Bernardu Lavrenčiču, delavcu iz Pekar 1600 Din vredno kolo, v nedeljo pa dnevnikařu Francu Koglerju 1800 Din vredno kolo znamke »Domino«, št. 2106.

m Aretacije. V soboto je bil aretiran samo Franc P. radi potepanja, v nedeljo so pa domovali pri »Grafu« Jakob P. in Franc M. radi pretepa, Milan P. in Franc K. radi potepanja in splošnega suma ter Franc Z. radi tatvine.

m Pretepi. V gostilni »Ruža« na Koroski cesti sta se v nedeljo zvečer sprla in stepla zidarja Franc M. in Ivan P. S pesmi sta se tako obdelavala, da sta bila vsa črna po obrazu. Bila sta aretirana in sta pri zaslišanju izjavila, da sta bila tako pijana, da sploh ne vesta, zakaj sta se stepla, ker sta sicer dobra prijatelja. Dobil sta vsak tri dni zapora. V kolidžski restavraciji pa sta s istotako v pijanosti skočila v lase trgovski potnik Rudolf S. in brezposelni Ervin P. Dobil sta vsak dva dni policijskega zapora.

Jz drugih banovin

Temeljni kamen za novo kraljevo zadužbino

V nedeljo je Nj. Vel. kralj svečano položil temeljni kamen za svojo novo zadužbino na Topčiderskem Brdu. To je Dom srednješolcev, v katerem bodo imeli srednješolci vsi oskrbo. Dom bo stal 10.000.000 Din. Kralj je prišel na svečanost v spremstvu maršala dvora generala g. Ace Dimitrijeviča in upravnika dvora generala g. Vukovića. Navzoči so vladarja prisrčno pozdravili. Vlado je zastopal minister za prosveto g. Božidar Maksimović. Svečanost se je pričela z blagoslovitvijo temeljnega kamna, katero je opravil prota g. Mihajlo Popović. Nj. Vel. kralj je ob tej priliki izdal listino z besedilom: »V imenu Očeta in Sina in sv. Duha, Mi, Aleksander Prvi, kralj Jugoslavije, smo položili danes temelj temu domu, ki je namenjen mladim iz vseh krajev naše domovine, dijakom srednjih šol, da se v njem pripravijo za službo med narodom.« Protu Popoviću je kralja pozdravil in se mu zahvalil za njegovo izredno brigo za jugoslovansko šolsko mladino.

Po 4 letih pojasnjen zločin

Pred 4 leti so našli v Duškovcih pri Užicah umorjeno mlado ženo posestnika Nikole Milutinovića. Nikola je izjavil, da mu je žena nenadoma umrla. Postavil ji je na pokopališču spomenik in se zopet oženil. Te dni je pa bila pojasnjena nenadna smrt te mlade žene. Državni tožilec v Užicah je dobil anonimno ovadbo proti Nikoli in nekemu Andriću, češ da je Andrić v sporazumu z Nikolom zadavil njegovo ženo v postelji. Andrića je vest po zločinu pekla in je nekemu svojemu prijatelju povedal, kako je Nikoličeva žena umrla. Orožniki so po tej ovadbi oba prijeli in izročili sodišču.

b Samomor skeptičanskega trgovca na Dunaju. Iz IV. nadstropja nekega hotela na Dunaju je pred dnevi skočil trgovec Jovan Hadži Todović iz Skoplja. V bolnišnici je podlegel hudim poškodbam, ki jih je dobil pri padcu.

Celje

* **Kresovi v Celju in okolici.** V soboto so na šest sv. Cirilu in Metodu goreli številni kresovi. Najlepsi je pač bil na S. Sreem gradu, kjer je kresovala celjska podružnica CMD. Med starodavnimi razvalinami je gorel visok kres, nadvse učinkovit pa je bil ognjemet ter iluminacija Starega gradu, ki ju je priredila celjska tovarna »Pyrotas«. Celjsko pevsko društvo ter »Oljka« sta zapeli več pesmi. Gaberska CMD je priredila ognjemet pri cerkvi sv. Maksimilijana. Goreli so kresovi še na hribu sv. Jožefa, pri Marošekovem posestvu, nad apnenikom, v Pečovniku, za cinkarno, v Šmartnem v Rožni dolini, vidni pa so bili kresovi tudi na Gori oljki, na Maliču ter celo na Mozirski planini in na Olševi.

* **Rezervni oficirji iz Celja in okolice** naj se sigurno udeležijo važnega sestanka, ki se bo vršil nocoj ob 20. v restavraciji Narodnega doma.

* **Občni zbor Jugoslovanske Matice**, ki bi se moral vršiti v petek, se bo vršil nocoj ob 20. v rdeči sobi Narodnega doma.

* **K našemu nedeljskemu članku o posetu nemških botanikov v Savinjskih planinah** moramo dodati še to, da je profesorja celjske gimnazije g. Valentina Staneta delegiralo Slovensko planinsko društvo, da sprejme goste in jim razkaže naše planine.

* **Borza dela v Celju** išče 10 rudarjev, 6 blapcev h konjem, 4 blapce h goveji živini, 4 tesarje, 3 pleskarje, 3 kolarje, po 2 majarja, mizarja, čevljarja, peka, po 1 vrtnarja, pečarja, krojača, 4 mizarje ter po 1 kamnosekovega, mehaniškega, kovaškega in mesarskega vajenca, 23 kmetijskih dekel, 10 služkinj, 8 gostilniških služkinj, 6 poljskih delav, 5 kuharic, 3 hotelske kuharice, po 1 kmetisko varuško, kmetisko gospodinjico, šiviljo, hotelsko sobarico, varuško 2 šiviljske ter 1 kuharsko vajenico.

* **Pobiranje občinskih naklad, pristojbin in davčin.** Mestno načelstvo razglasa, da je ministrstvo finac dovolilo, da sme mestna občina pobirati v upravnem letu 1931. davščino na veselice ter občinsko cestno naklado na isti način in v isti višini kakor v letu 1930., ter kanalske pristojbine v isti višini in po istih določilih kakor v letu 1930.

* **Podporni sklad Trgovskega društva** je bil ustanovljen na sedaj 19. t. m. Sklad ima namen, ob potrebi podpirati onemogle in delanezmožne člane. Določil se je istočasno znaten prispevek ter sklenilo od vsakoletnega čistega dohodka prispevati še 10 odstotkov v podporni sklad. Z ozirom na obče koristen namen akcije vabi društvo vse trgovce in trgovske nastavljenice, ki doleže še niso bili člani, naj pristopijo k društvu.

* **Smrtna kosa.** 5. t. m. je v Presernovi ulici št. 24 umrla ga. Vrečer Marija, zasebnica, stara 78 let. V javni bolnici sta 5. t. m. umrli 51letni Lapornik Franc, dninar iz Sv. Kristofa nad Laškimi ter 29letni Gorenšek Vinko, delavec v Westnovi tovarni, doma iz Skolje vasi.

* **Negoda pri kopanju konj.** 12letni Riček Karel, sin cestarja v Laškem, je v nedeljo kopal v Savinji konje. Eden konjev se je splašal in udaril fanta s kopitom po obrazu, da je dobil težko poškodbo pod levim očesom. Rička so prepeljali v celjsko javno bolnico.

* **Nedeljske nogometne tekme.** Prijateljska tekma med SK Olimp Gaberje ter KS Svoboda iz Maribora se je končala s 3 : 2 v prid Olimp. — SK Celje je igral v Murski Soboti proti tamšnemu SK Mura. Rezultat 7 : 1 (4 : 1) v prid Celjanom.

Ptuj

Proslava CMD. Kakor vsako leto, tako je tudi letos v soboto zvečer CMD priredila v počastitev spomina slovanskih apostolov prijetno zabavo. Ogromen kres je obdajala skoro polovica ptujskega prebivalstva, kateremu je dr. Senta spregovoril nekaj besed.

Nabori. V soboto so se pričeli nabori mladeničev, rojenih 1911—1906, pristojnih v občinah ptujskega sodnega okraja. Ker obsega ptujski sodni okraj 111 občin, so nabori določeni za dobo 12 dni. Vršijo se v prostorih deške osnovne šole. Fantje prihajajo prepevajoč in okrašeni s cvetjem, a se vedejo dostojno, vse lepše kakor pretekla leta. To moramo z zadovoljstvom ugotoviti.

Nova stavba. Kmetijska posojilnica v Ptuj je začela graditi novo hišo v Miklošičevi ulici. Hiša bo dvonadstropna. V pritličju bodo uradi posojilnice in lokali za dve trgovini. V prvem in drugem nadstropju bodo urejena stanovanja. Kmetijska posojilnica ima sedaj svoje prostore v Minariški hiši. V svojo lastno hišo se namerava naseliti 1. oktobra t. l.

Potovanje po zvezdi večernici

125.

»Po gozdu, prepletenem z neštetimi ovijalkami, ni mogoče potovati,« si je dejal. Treba se bo peljati po neki navzdol, toda s čim? Ko je Dušan tako v skrbeh premišljeval, kako bi napravil primerno vodno vozilo, je nenadoma zagledal ob bregu venkanskogo debla praprotno palme. In vedel je takoj, kaj mu je storiti. Urno je poklical Danico in Cučiruča ter jima obrazložil svoj sklep.

Z brzino 100 km v smrt

Strašna nesreča zagrebskega motociklista pri Brežicah

Brežice, 6. julija.

V bližini Bregane pri Brežicah na ostrem ovinku se je pripetila v nedeljo huda nesreča, ki je zahtevala življenje dveh mladih Zagrebčanov. Nesreča je nastala samo zaradi lahkomiselnosti obeh mladeničev, ki sta dirjala na motociklu z največjo hitrostjo.

20-letni Slavo Šlibar, ki je bil nameščen v delavnici za avtomobile last g. Planinška v Zagrebu, je bil na glasu izredno vestnega in dobrega delavca. Pretekli teden je dobil poziv, naj se javi pri naborniški komisiji v Zlataru. Mladenič se je odzval pozivu in se odpeljal s svojim prijateljem Swebakom v Zlatar. Sposodil si je motorno kolo znamke »Indian«, s katerim se lahko vozi do 140 km na uro. Šlibar je kot dober šofer vodil motocikel, za njim je pa sedel njegov prijatelj Swebak. V Zlataru je Šlibar opravil pri naborniški komisiji svoj posel. Ker je bil sin edinec, je bil vojašine oproščen. Ko je nato še obiskal svoje sorodnike, se je z motociklom in prijateljem vrnil

v Zagreb. Iz Zlatara je odšel ob 17. uri in začel voziti takoj z veliko hitrostjo. Najbrže je hotel pokazati svojemu prijatelju, kako večje zna voziti. Po izjavah nekaterih, ki so ga srečali, je vozil s hitrostjo 100 km na uro.

V bližini Bregane se jima je pa pripetila strašna nesreča. Motocikel je v največji hitrosti na ostrem ovinku spodrznil in se prevrnil. Šlibarja je vrglo nad 70 m daleč od ceste v železni občestni steber. Šlibar je obležal pri prileži mrtev z razbito lobanjo. Njegov tovariš Swebak je padel 80 m daleč od nesreče na tla in obležal s hudimi poškodbami po vsem telesu.

Neki zasebni avtomobil, ki je tedaj privozil mimo, je Swebaka odpeljal v Brežice v bolnišnico, kjer je kmalu nato podlegel poškodbam. Motocikel je obličal v občestnem jarku in se pri tej strašni nesreči ni razbil. Vest o tragični smrti dveh znanih sportnikov je presunila vse njune številne tovariše sportnike. Obe žrtvi bodo pokopali v Brežicah.

Sokolstvo

Ban dr. Marušič kum sokolskega prapora

Kako visoko ceni ban Dravske banovine brat dr. Drago Marušič sokolsko delo v našem narodu, nam je pokazalo nedavno slavnostno razvijanje prapora v Mariboru. V nedeljo 19. julija pa razvije Sokol v Gorenji vasi-Poljanah novi sokolski prapor, čigar kumstvo je prevzel ban dr. Drago Marušič. Vest, da bo ban dr. Drago Marušič kumoval novemu praporu, je sprejela vsa poljanska dolina z veliko radostjo in navdušenjem. Banu dr. Drago Marušiču pripravljajo v poljanski dolini lep sprejem. Poleg sokolstva nastopi pri pomembni slavnosti tudi vojaštvo škofjeloške garnizije, Sokolu v Gorenji vasi čestitamo k temu odlikovanju.

Odhod naših Sokolov-tekmovalcev v Pariz

Ljubljana, 6. julija.

Snoči z monakovskim brzovlakom so odšli naši Sokoli-tekmovalci na mednarodno tekmo za svetovno prvenstvo posameznikov v Pariz. Iz Ljubljane so odpotovali pod vodstvom saveznega načelnika br. Ivana Bajžla tekmovalci bratje Tošo Primožič, Maribor, matica, Šumi Peter, Ljubljanski Sokol, Stukelj Leon, Maribor, matica, Boris Gregorka, Ljubljanski Sokol, Miroslav Forte, Ljubljanski Sokol, in Milan Stefanović iz Novega Sada. S tekmovalci sta odšla kot zastopnik in poročevalec za savezni tehnični odbor br. Stane Treček, načelnik Sokola Ljubljana II, in brat Franjo Mačus kot sodnik, načelnik sokolske župe Maribor, dočim bo drugi sodnik brat Josip Smrtnik, starosta sokolske župe Celje, odpotoval kasneje v Pariz. Tekmovalci so izvrstno pripravljeni za težko borbo in dobro razpoloženi. Na kolodvoru so se poslovili od njih njihovi prijatelji, želeč jim pri tekmi najboljši uspehov.

Bratom tekmovalcem želimo tudi mi srečno potovanje in povratek z lovorjevim vencem zmage. — Zdravo!

Razvitje sokolskega prapora v Borovnici

Ponosno je zavihral v nedeljo v Borovnici novi sokolski prapor v čast kralja, domovine in Sokolstva. Borovniški Sokol je slavil 20-letnico svojega obstoja, ki je uspela nad vsako pričakovanje. Kljub temu, da se je vršila od gotove strani velika gonja proti sokolskemu slavlju, ljudstvo ni nasedlo, ampak v impozantnem številu prisostvovalo slavnostnemu razviltju in javni telovadbi. Borovnica si je na dela svečano lice, raz mnogih hiš so plapolale državne trobojnice, pokali topiči v pozdrav gostom in sokolskemu prazniku.

Nekateri gostje so prispeli v Borovnico že dopoldne, glavni dotok pa je bil pri popoldanskim vlakih. Ko je pripeljal zadnje goste ljubljanski osebni vlak, je na kolodvoru čakala velika množica občinstva. Na peronu je bilo zbrano Sokolstvo, gasilci in naraščaj ter deca z vrolo cerkniško gasilsko godbo, ki je igrala sokolsko koračnico. Iz kolodvora je odšla nato povorka med pekanjem topičev pred okrašenimi Sokolski dom, kjer je čakala razviltja ogromna množica občinstva. Na okrašenem odru je bil položen novi sokolski prapor, okoli katerega so se postavili praporščaki s prapori z Viča, Vrhnike in Cerknice. Na odru so bili zastopnik g. bana prosvetni šef dr. Lončar, podstarosta sokolske župe brat Milko Krapež, kumica sestra Anica Košutova in zastopniki bratskih sokolskih društev.

Starosta borovniškega Sokola brat Drašler je prvi pozdravil zbrano Sokolstvo in goste ter nazdravil Nj. Vel. kralju Aleksandru in starosti Saveza SKJ prestolonasledniku Petru, nakar je godba intonirala državno himno, ki jo je vsa množica odkritih glav poslušala. V kratkih besedah je pojasnil pomen današnjega slavlja in prečital pismo prve kumice sestre Suhadolnikove iz Zagreba. V imenu bana Dravske banovine je nato izpregovoril nekaj lepih besed prosvetni šef dr. Lončar, ki se je spominjal 20-letnega labilnega borovniškega Sokola in njegovih nalog za telesno in duhovno vzgojo našega naroda. Čestil je k slavlju, da bi novi sokolski prapor zbral pod svojim okriljem vse

iz borovniške kotline. Govor zastopnika g. bana je napravil zelo globok utis in izzval veliko odobravanje navzočih. Pozdrav župnega starešinstva je izročil župni podstarosta br. Krapež, ki se je spominjal vseh veselih in težkih časov borovniškega Sokola. Ob zaključku se je spominjal Nj. Vel. kralja in vsega kraljevskega doma, borovniškemu Sokolu pa je čestital k slavlju z željo, da bi se zbrala cela borovniška kotlina pod novim praporom in postala ena sama sokolska družina.

Kumica sestra Košutova je nato razvila prapor in privezala krasen trak v jugoslovanskih barvah s primernim nagovorom. Starosta br. Drašler je nato izročil prapor praporščaku bratu Tonetu Sokliču, ki je izvršil slovesno prisego, nakar je novi prapor med pokanjem topičev visoko zaplapolal v poletnem vetriču.

Sledilo je nato zabijanje žebeljev. Prvi je za bil srebrni žebelj, darilo bana br. dr. Draga Marušiča, prosvetni šef g. dr. Lončar, starosta br. Drašler in mnogo odličnih zastopnikov in prijateljev borovniškega Sokola s primernimi gesli in posvetili.

Po končani slovesnosti pred Sokolskim domom je odšla povorka z novim sokolskim praporom po vasi na telovadišče k sestri Heli Svigljivi. Povorka je bila mestoma topla pozdravljena od občinstva.

Točno ob 16. se je pričela javna telovadba, ki je bila izvrstno obiskana. Javno telovadbo so otvorili člani (24) s prostimi vajami za praški zlet, ki so bile izvedene dokaj skladno. Po članih je ženski naraščaj (12) izvedel dve prosti vaji za praški zlet zelo dobro, nakar je moški naraščaj (21) v lepem kritju in precej dobro absolvirval prvo prosto vajo za zlet v Pragi. Moška (18) in ženska deca (18) sta izvedli nato igre, ženski in moški naraščaj pa nekaj prav lepih preskokov čez konja na šir z ročaji. Izvrsten je bil nato nastop članic (20) s prostimi vajami za praški zlet. Cerkniške članice so nato prav dobro izvajale proste vaje za praški zlet leta 1926 in žele zasluženo pohvalo občinstva, nakar je vrhniški moški naraščaj (14) lanske proste vaje za Beograd izvedel dobro in skladno. 11 članic z Vrhnike je nato na stetje izvajalo proste vaje, ki so bile posrečene in dobro izvedene, nakar sta zaključili dve vrsti na orodju javno telovadbo. Na drogu smo videli nekaj prav čedno izvedenih vaj, odlikoval se je zlasti s svojimi mojstrsko izvedenimi vajami brat Perdan iz Ljubljanskega Sokola, enako dobro izvedene vaje smo videli na bradlji. Pri celi prireditvi je odlično igrala cerkniška gasilska godba, ki je svojo težko nalogo rešila nadvse častno. Kapelnik br. Žuljan zasluži s svojimi godbeniki vse priznanje.

Prireditve je v moralnem in tudi gnetnem pogledu popolnoma uspela kljub raznim mahinacijam nasprotnikov Sokolstva, Borovniškemu Sokolu kličemo: Naprej, nazaj ne korak! Zdravo! — J. H.

Novi sokolski prapor v Polju

Ob najkрасnejšem vremenu je v nedeljo popoldne marljivi Sokol v Polju razvil svoj novi prapor, ki mu ga je darovala kumica sestra inž. Reševa. Na predvečer slavnosti ji je Sokol priredil podoknico ob lepi udeležbi domačega občinstva. V nedeljo dopoldne so se vršile na letnem telovadišču skušnje, popoldne pa slavnostno razvijanje prapora. Pri prihodu vlaka iz Ljubljane, s katerim je prišlo Sokolstvo, se je formal s kolodvora v Polju sprevod došlih gostov na letno telovadišče. Na telovadišču se je izvršilo takoj slavnostno razvijanje prapora. Zbrane goste in Sokolstvo je pozdravil v lepem nagovoru starosta inž. Reš, ki je najprej pozdravil zastopnika dravske divizijske oblasti, ravnatelja papirnice dr. Pavlina, župana g. Garrozo, starosta sokolske župe br. dr. Pipenbacherja in zastopnike vseh bratskih sokolskih društev. Starosta inž. Reš je nato razvil prapor, na katerega je kumica privezala krasen trobojni trak, ter ga izročila praporščaku, ki je svečano obljubil, da bo nosil sokolski prapor neomadeževan za čast kralja in domovine. Govorili in čestili so nato starosta župe dr. Pipenbacher, zastopnik divizije, za sokolske čete Sokolski upravitelj Požar v Zalogu in drugi. Končno se je zahvalil društveni načelnik sestri

kumici za krasen dar, nakar se je razvila povorka z godbo prosvetnega društva, novim praporom in praporoma iz Stepanje vasi in Most, burno pozdravljen od številnega občinstva. V povorki je korakalo nad 400 sokolskih pripadnikov. Po prihodu na telovadišče se je pričela javna telovadba, pri kateri so nastopili vsi društveni oddelki s prostimi vajami, ki so jih izvedli vsi zelo dobro in skladno. Zlasti člani (54) so 3 proste vaje za praški zlet izvedli res vzorno in skladno. Pri orodni telovadbi so telovadci nastopili na drogu, bradlji in konju in pokazali nekaj prav srečno izvedenih vaj. Javni telovadbi je prisostvovalo številno občinstvo iz Ljubljane in okolice, ki je bilo izredno navdušeno od lepega nastopa.

Po telovadbi se je vršila prijetna zabava, ki je potekla v splošno zadovoljstvo posetnikov. Sokolu v Polju čestitamo k lepemu slavlju z željo, da bi novi sokolski prapor zbral vse zavedne Jugoslovane pod svojim okriljem! Zdravo!

I. H.

Prva sokolska župa novomeške župe

Mirna peč, 5. julija.

V nedeljo 28. junija je tudi prijazna vas Karteljevo, ki leži pod vznjožjem ponosnega hmeljskega gradu, enega najlepših v novomeški okolici, proslavila na najsvetejši način spomin kosovskim borcem in osvobodnikom, ki so dali življenje za svobodo našo in ustvaritev mogočnega jugoslovanske države. Tega dne je bil namreč v osnovni šoli ustanovni občni zbor sok. čete, ki je pod okriljem matičnega sokolskega društva Mirna peč.

Kmalu popoldne so se pričeli zbirati pred vasko šolo karteljevski možje, fantje in dekleta, vsi novi navdušeni borci sokolske misli, ki so nestrpno pričakovali bratov in sester iz Mirne peči, da s njimi proslave rojstvo prve sokolske čete v novomeški sok. župi. Ob 15. so se pripeljali na vohoz sokoli iz Mirne peči, nakar se je takoj pričel ustanovni občni zbor, ki ga je vodil starosta mirnopoškega sok. društva br. Rupena Ivan. Zbor je otvoril br. Erker Valter, šol. uprav. v Karteljevem, ki je z navdušenim predgovorom pozdravil vse navzoče brate in sestre. Za njim je govoril župni delegat br. Karol Štrbenk, o ideji Sokolstva, o delu v sokolski četi, predvsem prosvetnem kakor tudi o nalogah, ki jih ima sokolska četa v svojem kraju. Njegov prepričevalen in globoko zamišljeni govor so sprejeli navzoči s splošnim odobravanjem ter z navdušenim vzklikanjem. Po govoru je pristopilo k četi 30 članov in članic. Društveni prosvetar br. Sila Milan je nato obrazložil v kratkih besedah pravilnik sok. čete, nakar je bil izvoljen in predlagan v potrditev župi sledeči upravni odbor čete. Za starešino Kresal Franc, nam. žagar, prosvetar br. Erker Valter, šol. uprav., nač. Lokar Anton, tajnica sest. Erker Danica, blag. Zajec in revizorja Starič in Lokar.

Občni zbor se je zaključil z gromovitim in navdušenim vzklikanjem Nj. Vel. kralju, Nj. Vis. prest. Petru, Jugoslaviji in Sokolstvu. Naloga Sokolstva je, da ustanavljamo sok. čete, jih moralno in gmetno podpiramo, ker one jačijo in širijo sokolsko idejo med najširše plasti našega naroda, v korist in ponos domovini in Sokolstvu. Na delo karteljevski četaši! — S. M.

Kočevje

Dijaški dom — Kočevje ima svoj redni občni zbor dne 15. julija ob 18.30 v društvenih prostorih z dnevnim redom: poročilo predsedstva, upravno, gospodarsko, finančno in pedagoško poročilo, volitve odbora in slučajnosti.

Novo mesto

Poslovilni večer dirigenta Fakina. Te dni nas je zapustil večletni učitelj na tukajšnji Glasbeni matici g. Albin Fakin s soprogo ter odšel v Kranj. Požrtvovalno in v veliko ljubeznijo sta vzgajala oba zakonska druga našo mladino ter ji odpirala čustveni svet glasbe. Poleg težkega šolskega dela sta našla še vedno dovolj časa, da sta sodelovala pri vseh glasbenih prireditvah, vodila zborovo petje in sokolski orkester. Člani slednjega so v velikem spoštovanju in ljubezni do svojega voditelja pripravili dragim umetnikom iskren poslovilni večer v salonu hotela Windischer. Orkester je zaigral več lepih komadov, predsednik orkestra trgovec Edmund Kastelic se je v toplih besedah poslovil od dirigenta ter mu v spomin izročil krasno faktirko, ki naj ga še v tujih krajih ob vseh prireditvah spominja, da so še nekoč drugod ljudje, ki so znali ceniti njegovo in njegove gospe delo ter se ga radi spominjajo, kot naj tudi on ne pozabi dolenske metropole. To je slavileneč prav iz sreca obljubil, ker se mu je Novo mesto resnično priljubilo. Vrstili so se še drugi govori in napitnice, zunaj na vrtu pa je publika zasedla vse prostore in tako počastila poslavljajoča se glasbenika. Tudi mi jima želimo na novem mestu polno sreče in zadovoljstva!

Litija

Zadnja toča je napravila na vsem sadju mnogo škode. Zelo se pozna to na češnjah, ki so z malimi izjemami vse gnile.

Moj odgovor. Glede na popravek v »Jugoslovancu« dne 28. junija odgovorjam: V mojem članku o 43letnici »Lipe« sem zaradi piblega prostora poudaril samo one, ki so ob odločilnih trenutkih za Lipo največ storili (ko je društvu grozil razpad itd.) Zato nisem poudaril, da je ravno zdaj dirigent g. Pertot. Z besedo »vodja« proti koncu članka ni bilo mišljeno, da je akademik g. Brilli dirigent ali kapelnik. Primerjava dela g. Brillija z delom g. Jereba je upravičena, če upoštevamo Brillijevo delo za salonski orkester. Čudim se, zakaj g. Jagodič ni poslal popravka, ko so ga nedavno imenovali v nekem listu dirigenta »Lipe«, dočim je dirigent g. Pertot. In zakaj se ni tedaj g. Pertot razburil. Sicer je pa za mene zadeva zaključena, človeka le boli, da v Litiji domovinu ne priznajo nikoli to, kar mu gre. Ali ste pozabili, tisti, ki se razburjate zaradi Brillija, da je on, posebno ko je bil g. Pertot na turneji, vodil začetnike vsak dan od 20 do polnoči. — Obračun Drago.

Izvoz vina iz Dravske banovine

Avstrijo — po kvaliteti

V južnih vinorodnih krajih naše države do-
ločujejo kvaliteto vina in jo tudi plačujejo ve-
činoma samo po vsebini alkohola. Drugače je
pri nas, v severnem pasu jugoslovanske vinske
produkcije; tu pridelujemo najfinjša vina, pri
katerih ni odločilna jakost vina, ampak vse-
bina alkohola, karvež skladnost vseh drugih
dobrih svojstev rujne kapljice, ki nudi pamet-
nemu pivcu šele pravi užitek. Z drugimi besedami:
pri nas išče in razmeroma dobro plačuje
tudi inozemski vinski trg v prvi vrsti — kva-
litate.

Naravno je, da slabe trsne vrste — ne glede
na zloglasne samorodnice — v neprimernih le-
gah in zemljah ter povrh še radi preranih tr-
gatev dajo nezrelo vino, prave kislice, torej z
malo, kvečjemu do 10 volumnih % alkohola,
toda z mnogo »sirove« kisline; taki pridelki
ne zadržijo konkurence na svetovnih tržiščih s
cenenimi in bolj milimi vini iz toplejših vino-
rodnih pokrajin, zato nam preostaja kvečjemu,
žal, samo še za domačo potrošnjo. Semkaj pri-
števamo v splošnem naša najnižje procentna
vina, katerih naprodukcijo najhujše čutimo.

Na drugi strani pridelujemo izjemoma naj-
višje procentna vina, s 13, 14 ali celo še nekaj
več volumnih % alkohola, ki radi tega niso
vselej tudi najokusnejša. Poudariti moramo po-
sebej, da naše podnebne razmere ne morejo
ustvarjati nikakršnih prirodnih sladkih vin, ki
morejo biti le produkt vročega južnega solca.
Tu ne pomaga nobeno umetničenje. Izjemo bi
mogli tvoriti jagodni izbori kot nekake specia-
litate, ki so pa pri nas velika redkost in se
prav za prav slabo izplačajo.

Nekako v sredini med navedenima kvaliteta-
ma so naša gozdna, zrela, stanovitna (povrta)
naravna vina, ki predstavljajo najbolj priljub-
ljeni goriški pridelok — seveda od prvovrstnih
trsnih vrst, leg in vinskih let — z nepopisno
ugodno aromo in rožico, kar zadivi vsakega

spoštovalca lega božjega daru iz naših sočin-
nih gor.

Avstrija uvaža iz Dravske banovine sicer
bore malo vina, vendar razmeroma še največ
od vseh tujih uvoznih držav. Zanimivi so šte-
vilčni podatki o izvozu vin iz Dravske banovine
v Avstrijo po kvaliteti v poslednjih 9 mesecih:
september 1930—maj 1931. Zadevni statistični
material smo zbrali in uredili na banovinski
kmetijski poskusni in kontrolni postaji v Ma-
riboru, ki vsa od nas izvožena vina v količinah
od 50 litrov naprej analizira — obenem v svrhu
kontrolne po zakonu o vinu itd. Podatke smo
združili v 3 skupine po kvaliteti vin

I.	do 10 vol. % alk.	= 818% izvoza;
II.	z nad 10 do 13 vol. % alk.	= 7909% izvoza;
III.	z nad 13 vol. % alk.	= 1273% izvoza;
		100—%.

Za vina pod I. — od moštov z do 17% slad-
korja — je v Avstriji najmanj zanimanja, za
vina pod II. — od moštov z nad 17 do 22%
sladkorja — največ, za vina pod III. — od mo-
štov z nad 22% sladkorja — tudi malo.

Za vina pod III. je bila nekdanja avstrijska
uvozna carina razmeroma jako nizka, kar je
imelo pri naših izvoznikih za posledico, da so
forsirali izvoz visokoprocenčnih vin, katerih pa
je od prirode pri nas redno malo.

Najeleгантnejša naravna vina Dravske bano-
vine — v večjih količinah — so v skupini II,
zato so sposobna, da ohranijo in utrdijo dobri
glas naših vin v inozemstvu. Po posrečeni po-
novni obnovi vinogradov za pomnožitev kvali-
tetne produkcije bo to veljalo še v večji meri.

Geografski nazivi porekla v Dravski bano-
vini deloma že obstajajo, vendar še niso po-
vsem ustaljeni. To za pospeševanje zdravega
vinskega prometa vevaležno vprašanje zasluži
največjo pozornost in se proučuje na pobudo
oblasti v organizacijah interesentov našega vin-
skega gospodarstva. — Andrej Zmavc.

Dunaj, 6. julija. Bankverein 15. Dunav-Sava-
Adria 1325. Prioritete 9340. Trbovlje 3160.

Žitna tržišča

Ljubljana, 6. julija. Tendence stalna, promet
1 vagon pšenice.

Novi Sad, 6. julija. Novosadska javlja, da v
bodoče ne bo niti cena za pšenico, pše-
nično moko in pšenične otrobe, ker je tem pro-
duktom po zakonu določena cena. Promet se bo
objavil redno kakor dosedaj. — Vse neizpre-
menjeno. Promet: pšenica 5 vagonov, koruza
25 vagonov, moka 7 vagonov. Tendence neiz-
premenjena.

Budimpešta, 6. julija. Tendence stalna, pro-
met brez posla. Koruza: maj 1165—1170 (1170
do 1172), julij 1332—1335, avgust 1335 (1337
do 1338), september 1341—1343 (1343 do
1345).

Ljubljansko lesno tržišče

Ljubljana, 6. julija. Tendence slaba, brez pro-
meta.

Agitirajte za »Jugoslovana«!

Japonska kavarna

Lovska in Cankarjeva kavarna, po-
vsem moderno renovirana, je na-
novo otvorena dne 7. t. m. v kolo-
dvorski ulici 29, gostilna in kavarna
»LEON«. Lep senčnat vrt z vzhodom
iz Miklošičeve c. in Kolodvorske ul.
Odperto vsak dan od 2. ure in odprto
od 4. ure. — **Otvoritev se izvrši z
godbo in raznovrstno zabavo.** To-
čila se bodo pristna dojenjska in
štajerska vina. Mrzla in topla jedila
vedno na razpolago.

Pridite in ne bodejte se kesali.

Se priporočaja

Leon in Fani Pogačnik

Malinovec

pristen domači izdelek po
ceni Din 18.— za kg dobav-
lja v vsaki množini trdka

Julij Zupan

Ljubljana, Sv. Petra c. 35.

Elektro-inženjerja

Iščemo, kot šefa za tehnično oddelje-
nje velike elektrotehnične tvrdke. Dol-
goletne uspešne izkušnje in praksa
v tem svojstvu potrebna. Izčrpne pi-
sane ponudbe na PUBLICITAS a. d.
Beograd, Kralja Milana 10/IV. pod
štef. 27377.

Razpis

**Mestna elektrarna in vodo-
vod v Brežicah razpisuje
službo obratovodje,**
ki bi bil obenem monter.

Nastop službe 1. septembra 1931.

Plača po dogovoru.

Prošnje, opremljene s spričevali in
osebniimi listinami, je vlagati pri mestni
elektrarni v Brežicah (občinski urad)
do 15. julija t. l.

Mestna elektrarna in vodovod v Brežicah.

Makulturni papir

se poceni proda

Na razpolago večja količina

Naslov pove uprava Jugoslovana

Za počitnice

berite

»V oklopnjaku okoli sveta«. Pe-
stro in zabavno čtivo. V dveh de-
lih; vsaki del po Din 20.—, ve-
zan Din 26.—. Naroča se pri
upravi »Jugoslovana«, Ljubljana,
Gradišče št. 4.

Morski vrag

eden najlepših romanov svetovno
znanega ameriškega pisatelja
Jacka Londona, se dobi za nizko
ceno Din 20.—, vezan izvod Din
30.—. Naroča se pri upravi »Jugo-
slovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

Izkušenega elektromonterja

za stikalno napravo mestne mreže in
instalacije iščemo. Elin d. d. Zagreb,
Vrhovčeva 7. 1576

Trajna ondulacija

po najnovejšem načinu

potom aparata

»Adolf 1931«

po najnižji ceni in z

garancijo izvršuje

damski brivski salon

Matko Šijakovič

Ljubljana

Prečna ulica 4 1565

Gospodarske vesti

× Kulturna, trgovska in industrijska karta
kraljevine Jugoslavije. Drž. pov. naklada knji-
žara v Zagrebu je izdala to karto v merilu
1:750.000. Poleg »gospodarskega adresarja«, ki
ga je izdal zavod za pospeševanje zunanje tr-
govine, je ta karta drugo značilno delo nove
dobe v jugoslovanski gospodarski politiki. Ka-
kor zaznamuje adresar poedina podjetja, tako
ponazaruje karta področje vsake posebne indus-
trije, določa njen značaj, važnost in kapacite-
to. Karta je izdelana na osnovi banovinske in
sreske razdelitve države. Spričo tega pridejo
do izraza tudi finančne sile političnih upravnih
edinic. S to karto je bila izpolnjena velika
vrzel v naši kartografiji, obenem pa tudi sta-
ra želja našega gospodarskega sveta. V priro-
čnem dodatku karto so zbrali članki beograjske-
ga, zagrebškega in ljubljanskega župana ter
strokovni elaborati zborničniških tajnikov iz
omenjenih treh mest. Cena karti na platnu s pa-
licama 250 Din, v obliki knjige 120 Din. Vse
delo je sijajno uspelo in zasluži vsako hvalo.

× Davek na poslovni promet in krojači. —
Obrtna zbornica v Beogradu sporoča: Ker so v
več primerih davčne oblasti zahtevale od kro-
jačev plačilo davka na poslovni promet, bodisi
osnovnega, bodisi dodatnega, se obveščajo kro-
jači, da so spričo takozvanega kombiniranega
skupnega davka, ki ga plačujejo izključno pro-
izvodniki-proizvajalci oziroma uvozniki, opro-
šteni vsakega nadaljnjega plačevanja davka na
poslovni promet.

Borzna poročila

dne 6. julija 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 6. julija. Amsterdam 2275-18 do
2282-02, Berlin 1341-02—1345-04, Bruselj 778-96
do 790-32, Budimpešta 987-01—989-97, Curih
1095-15—1098-45, London 275-10—275-92, New-

york 5642-18—5659-18, Pariz 221-38—222-04,
Praga 167-50—168, Trst 296-01—296-91.

Zagreb, 6. julija. Amsterdam 2275-18—2282-02
Dunaj 795-07—797-47, Berlin 1341-02—1345-04,
Bruselj 787-96—790-32, Budimpešta 987-01 do
988-97, London 275-10—275-92, Milan 296-01 do
296-91, Newyork kabel 56-5318—56-7018, Pariz
221-38—222-04, Praga 167-50—168—, Curih
1095-15—1098-45.

Dunaj, 6. julija. Amsterdam 286-32, Atene
9-2325, Beograd 12-5575, Berlin 168-74, Bruselj
99-20, Budimpešta 123-96, Bukarešta 4-2337,
London 34-6113, Madrid 67-75, Milan 37-25, New-
york 711-20, Pariz 27-855, Praga 21-0675, Sofija
5-156, Stockholm 190-65, Kopenhagen 190-50,
Varšava 79-61, Curih 137-85.

Curih, 6. julija. Beograd 9-11625, Pariz 20-22,
London 25-1075, Newyork 516-05, Bruselj 71-95,
Milan 27-03, Madrid 49, Amsterdam 207-80, Ber-
lin 122-42, Dunaj 72-53, Stockholm 138-45, Oslo
138-2750, Kopenhagen 138-2914, Sofija 3-74,
Praga 15-2875, Varšava 57-85, Budimpešta
90-1250, Atene 6-70, Carigrad 2-45, Bukarešta
3-0750, Helsingfors 13, Buenos Aires 166.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 6. julija. 8% Blaire 91, 7% Blaire
81, Celjska p. 150, Ljubljanska kred. 120, Prva
hrvatska šted. 950, Kred. zav. 195, Vevče 120,
Slavbna družba 40, Ruše 145.

Zagreb, 6. julija. Državni papirji: 7% inv.
posojilo 85 bl., vojna škoda ar. 397—399 (398),
kasa 397—399, ult. dec. 400—404, 4% agr. obv.
46—50, 7% Blaire 79-50—80 (80-50), 8% Blaire
90-25—90-75 (90—90-50), 7% pos. hip. banke
80—81, Begluške 63—63-75 (63—64). Banke:
Hrvatska 50—60, Praštediona 955—965, Jugosl.
Union 163—167, Jugo 66-50—67, Ljublj. kred.
120—123, Medjunarodna 68 d., Srbska 190 do
192, Zemaljska 120—122, Industrije: Sečerana
Osijek 245—260, Trboveljska 255—259, Slavoni-
ja 200 d., Vevče 120 d., Guttman 110—120, Nar.
šum. 25—30, Danica 65—70, Drava 235—236,
Nar. mlin. 15 bl., Isis 43—44, Dubrovačka 320
do 350, Jad. pl. 460 d., Oceanija 190 d.

Vsegamogočnemu je dopadlo, da je poklical k Sebi
našega preljubega sina-edinca, oziroma brata

ŽIVKA

pravnika

ki je danes popoldne v 22. letu starosti in v cvetu svoje
mladosti podlegel pretežki infekciji.

Pogreb predragega se bo vršil v torek, dne 7. ju-
lija t. l. ob 16. uri iz hiše žalosti, Prule-Sredina 10, na po-
kopališče v Štepanjo vas.

Ljubljana, dne 5. julija 1931.

**Dr. Živko in Antonija Lapajne, starši,
Nataša in Sonja, sestre**

1586

Vera, vdova R. Radakovič, Maca Jakil, Zlatica Stulinovič,
vse roj. Lončarič, hčerke ter sinova Josip in Janko javljajo glo-
boko užaloščenost v svojem imenu in v imenu ostale rodbine, da
je mili in predobri oče, odnosno tast, stari oče, brat, gospod

Josip Lončarič-Rokan sen.

velepodjetnik in posestnik

danes ob 6. uri popoldne v 64. letu starosti v Selcih v hrvaškem
Primorju naglo preminul.

Zemeljski ostanki nepozabnega pokojnika se prenesejo v torek,
dne 7. t. m. iz hiše žalosti ob 10. uri predpoldne na domače poko-
pališče v Selcih.

Sv. maše za dušnice se bodo brale v Selcih in v Škradu.

Pokoj njegovi mili in preblagi duši.

V Selcih, dne 5. julija 1931.

1587

Kolesa 1428

po Din 1500.—

»CENTRA«

Ljubljana

Masarykova cesta

Prodajalka

papirne stroke z dolgo-
letnimi spričevali išče
službo. Ponudbe na
anončni zavod Hinko
Sax, Maribor. 1574

Sport

DRŽAVNO PRVENSTVO

Primorje se z zmago nad Ilirijo plasira na četrto mesto v tabeli — Visoka zmaga BSK — Mačva je sigurni kandidat za ožje državno prvenstvo.

V nedeljo se je odigralo kompletno kolo v državnem prvenstvu. Nekateri rezultati so presenetljivi, kar velja zlasti za vojvodinsko skupino. V Ljubljani je zmagalo Primorje pred ogromnim številom gledalcev. Istočasno je v Zagrebu Hašk podlegel Hajduku, kar je povzročilo, da je Primorje doseglo četrto mesto pred Haškom. Stanje vodilnih se v posameznih ligah ni spremenilo. BSK in Mačva sta si znatno utrdila vodilni položaji in sta bržkone sigurna kandidata za ožji krog tekmovalcev, ki bodo po končanih ligah tekmovali za naslov državnega prvaka.

Po nedeljskem kolu je stanje prvenstva naslednje:

I. liga	
Gradjanski	6 5 0 1 9 : 4 10
Concordia	6 4 1 1 12 : 9 9
Hajduk	5 3 0 2 23 : 6 6
Primorje	5 2 0 3 11 : 13 4
Hašk	6 1 1 4 13 : 12 3
Ilirija	6 1 0 5 8 : 32 2
II. liga	
BSK	5 5 0 0 24 : 3 10
Sašk	5 3 0 2 13 : 8 6
Jugoslavija	4 2 0 2 6 : 8 4
Slavija	4 2 0 2 4 : 9 4
Soko	6 1 1 4 6 : 12 3
Jug	4 0 1 3 3 : 16 1
III. liga	
Mačva	7 7 0 0 12 : 2 14
Bačka	7 5 0 2 13 : 7 10
Gradjanski	7 4 0 3 19 : 11 8
Band	7 3 0 4 13 : 8 6
Vojvodina	7 3 0 4 14 : 13 6
Slavija	7 3 0 4 12 : 15 6
Obilič	7 2 0 5 12 : 21 4
PSK	7 1 0 6 13 : 28 2

Primorje — Ilirija 4 : 1 (2 : 0)

Za tekmo je vladalo ogromno zanimanje. Oba kluba sta imela enake izgleda na zmago. Šele na dan tekme same, ko se je izvedelo, da Ilirija ne bo mogla nastopiti v najmočnejši sestavi, je splošno prevladovalo mnenje, da bo zmagalo Primorje. To se je tudi zgodilo.

Moštvu sta nastopila:

Primorje: Jančigaj — Svetic, Jug II — Zemljak, Slamič, Pišek — Jug I, Slapar, Erman, Jež, Uršič.

Ilirija: Pressinger — Strehovec, Bergles — Unterreiter, Dekleva, Oman — Ice, Lah, Kofak, Doberlet, Pfeifer.

Zmagalo je odločnejše moštvo zaslužen. Primorje ni sicer nudilo take igre kot Ilirija, vendar je predvedlo v vseh delih bolj izenačeno igranje. Izrazito slabih točk ni imelo. Nekateri igralci so igrali slabše kot običajno, popolnoma pa ni nihče odvedal. Zmago je odločila krilaska vrsta, ki je znatno prekašala svoj vis-a-vis. Napad je igral enostavno. Kombinirali se je prav malo, pred golom sta bila izredno nevarna Uršič in Erman radi svoje odločnosti. V obrambi sta zlasti zadovoljila Jančigaj in Svetic.

Ilirija ni igrala slabo. Napad je predvedel z izjemo tekme s Concordio, do sedaj najboljšo igro v državnem prvenstvu. To velja zlasti za desno stran. Prav dobro se je uveljavil novinec Lah, ki je bil poleg Iceta najboljši mož Ilirije. Doberlet ni dosegel ostale četvorice. Krilaska vrsta nosi glavno krivdo na porazu. Izrazito slab je bil Dekleva. Oman in Unter sta imela dobre momente — vsi pa so grešili v podajanju. Zoga je vedno priletela na napačen naslov. Obramba je zadovoljila. Pressinger se je pokazal malo nesigurnega, kar je pri prvem nastopu umljivo. Sokriv je drugega gola, pri ostalih ga ne zadene nikakr krivda.

Sodnik g. Jokić (Beograd) je bil na mestu. Gole so zabili: v 7. min. Erman radi napake Omana, v 34. min. Uršič. Po odmoru v 21. min. Doberlet iz kota, v 35. in 36. min. Erman. Gledalcev okoli 2600.

Ostale ligine tekme

Zagreb: Hajduk — Hašk 2 : 1 (1 : 0).
Beograd: BSK — Slavija 6 : 0 (2 : 0).
Skopje: Jugoslavija — Jug 3 : 1 (1 : 0).
Sarajevo: Sašk — Soko 2 : 0 (2 : 0).
Osijek: Mačva — Gradjanski 2 : 0 (1 : 0).
Pančevo: Bačka — PSK 3 : 1 (2 : 1).
Subotica: Sand — Obilič 5 : 0 (3 : 0).
Novi Sad: Vojvodina — Slavija 3 : 1 (0 : 1).

MARIBORSKI SPORT

Maribor : Gradjanski (Zagreb)
3 : 1 (3 : 1)

Okrožni prvak I. SSK Maribor je odigral v soboto prijateljsko tekmo z Gradjanskim iz Zagreba. Oba nasprotnika sta nastopila v najmočnejši postavi in sicer:

I. SSK Maribor: Koren II, Koren I, Bertonec, Stanko, Jež, Končič, Dimčič, Stare, Pepček, Hreščak (Vodeb), Terglez, Priveršek.

SK Gradjanski: Mihečič, Bivec, Rajković, Mekić, Pikič, Vidrih, Stanković, Djuković, Krameršič, Staroveč, Kokotović.

Ze doigo I. SSK Maribor ni serviral take igre ko v soboto. Najboljši del moštva je brez dvoma ožja obramba z izbornim vratarjem na čelu in desna stran napada. Napadalci so zelo poštvalni in vsak skuša popraviti pogreške svojih soigračev. Prav dobro je vodil napad Pepček, ki je bil izredno dobro razpoložen. Povezanost med poedinimi deli je trpela radi šibke igre krilcev, ki so bili le defenzivno dobri. Dobro polovico igre je moštvo bilo v premoči in je napravilo z odločnostjo boljši vtis od nasprotnika. Tehnično je moštvo zaostajalo za Zagrebčani.

Pri Gradjanskem je dobro delala napadalna vrsta, ki je predvajala lepovzorno igro nizkih kratkih pasov. Ožja obramba je bila na momente precej zaposlena. Vratar je držal, kar se je dalo. Na dobljenih golih ga ne zadene nobena krivda. V celoti je moštvo lepo igralo, manjkala je edino odločnost pred golom.

Igra je bila jako fair in je končala brez najmanjših prask. Obe moštvu sta bili disciplinirani, tako da je imel sodnik g. dr. Planinšek lahko stališče. V ostalem je zelo dobro sodil in je bil povsem objektivni. Zmaga Maribora je bila popolnoma zaslužen.

Goli so padli: v 8. min. po Terglezu; v 15. min. izenači Kokotović; v 33. min. doseže Pepček zopet vodstvo in v 40. min. postavi isti igralec končni rezultat.

Tekmovanje za prvenstvo LNP.

I. SSK Maribor : Atletik SK (Celje)
8 : 1 (2 : 0)

Maribor, 5. julija.

Druge semifinalna tekma za prvenstvo LNP je končala z visoko zmago I. SSK Maribora, ki je porazil Atletike z 8 : 1.

Igra je bila zanimiva in napeta samo v svojih začetnih fazah, potem se je čedalje bolj pretvarjala v dominantno premoč enajstorice zmagovalca. Ako napadalna vrsta Maribora ne bi bila premehka, bi bil rezultat dvoštevilčen. I. SSK Maribor je diktil tempo in stil igre in je valil napad za napadom v nasprotno polje. V prvem polčasu so gosti še malce priorali, v drugem polčasu pa so se morali kloniti močnemu nasprotniku.

Pri gostih je ustrezal edino vratar. Krilcev Atletiki sploh nimajo, pač pa pet branilcev. Napad igra zastarelo visoko igro. Edina odlika moštva je poštvalnost.

Sodil je precej ležerno g. Cimperman iz Ljubljane. Pri razsojanju faulov je šestokrat napravil pogreške.

Z zmago nad celjskimi Atletiki se je I. SSK Maribor kvalificiral v finale za prvenstvo LNP in se sreča z ljubljansko Svobodo.

V predigri je zmagala rezerva I. SSK Maribora nad rezervo Atletik SK Celje v razmerju 3 : 1 (1 : 1). Rezultat odgovarja poteku igre. Sodil je g. Vesnaver.

SK Olimp (Celje) : SK Svoboda (Maribor) 3 : 2 (3 : 0)

Celje, 5. julija.

Danes je tukaj gostovala Mariborska Svoboda ter je odigrala proti tukajšnjem SK Olimpu prijateljsko tekmo. Rezultat odgovarja poteku tekme in je bil Olimp v prvem, Svoboda pa v drugem polčasu boljši nasprotnik.

Kolesarska dirka za prvenstvo Dravske banovine.

Maribor, 5. julija.

Na progi Ljubljana—Celje—Maribor (136 km) se je vršila kolesarska dirka za prvenstvo Dravske banovine. Tekmovanja se je udeležilo 36 dirkačev. Prireditelj, ki se je vršila pod vodstvom saveznega predsednika g. podpolkovnika Jakliča, je končala v najlepšem redu in brez nezgod.

Doseženi rezultati so naslednji:

Seniorji: 1. Valant (Ilirija) 4:38:30, 2. Rozman (Perun) 4:38:31, 3. Abulnar (Ilirija) 4:38:40, 4. Prodan (Primorje) 4:41:01, 5. Zgur (Primorje) 4:41:01 ena petina.

Juniorji: 1. Grabec (Primorje) 4:44:14, 2. Gregorič (Disk, Domžale) 4:44:14 ena petina, 3. Šme (Disk) 4:44:15, 4. Zupančič (Triglav), 5. Faninger (Pošta) 4:50:57.

Plavalci Primorja v Karlovcu

Prejšnjo nedeljo je Ilirija gostovala v Karlovcu proti KSU in zmagala kakor zna s 57:38. Preteklo nedeljo so imeli Karlovčani v gostih Primorje, ki je nastopilo proti Gradjanskemu in zmagalo s 51:45. Najboljši čas je dosegel Draško Wilfan (P), ki je preplaval progo 100 m prosto v 1:03:1, kar bi pomenilo jugoslovanski rekord. Čas pa ne more veljati kot rekord, ker ni bil dosežen v predpisanih plavalšču (bazenu).

200 m prsno: 1. Franković (G) 3:14, 2. Pavletić (G) 3:23, 100 m prosto: 1. Wilfan (P) 1:03:1, 2. Majer (P) 1:15, 50 m prosto: Tuma (P) 30, 2. Kolar (P) 30:4, 100 m hrbtno: 1. Wilfan (P) 1:27:3, 2. Sturm (P) 1:37:7, 100 m prsno jun.: 1. Srček (G) 1:30:3, 2. Kukovec (P) 1:38:5, 400 m prosto: 1. Han (G) 6:59, 2. Zunič (G) 7:36, 4x50 m prosto: 1. Primorje 2:04, 2. Gradjanski, 3x10 m mešano: 1. Primorje 4:06:1, 2. Gradjanski 4:35, Waterpolo: Primorje—Gradjanski 3 : 2 (2 : 1).

ASK Primorje. Plavalna sekcija.

V torek, 7. t. m. dopoldne prevzame trening plavalne sekcije v Koleziji novoangazirani plavalni trener iz Dunaja, g. Rötzer, večletni trener dunajske »Austrije«. V svrhu detaljnega dogovora glede treningov, kakor tudi volitve novega sekcijjskega odbora, sklicujem sestanek vseh verificiranih in neverificiranih plavalcev-tekmovalcev v ponedeljek, dne 6. t. m. ob 18:30 uri v kopališču Kolezije. Sestanek obvezen za vse! V torek morajo biti vsi plavalci v Koleziji ob 7. uri zjutraj radi razdelitve urnika in pričetku treninga. — Načelnik.

Radio

Ljubljana, torek, 7. julija. 12.15 Plošče (Ruska in instrumentalna glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Salonski kvintet. 19.30 Prof. Pengov: Izdelovanje tolišč v rastlinski tovarni. 20.00 Gregorič Jože: Kastel in Kastelci. 20.30 Prenos iz Zagreba. 22.30 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan. 22.00 Slovenska glasba.

Ljubljana, sredo, 8. julija. 12.15 Plošče (pesni, plesna glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.30 Salonski kvintet. 19.30 P. dr. R. Tominec: Portreti iz svetovne literature in umetnosti: Teodor Fontane. 20.00 Pevski solistični večer: I. samospeli gđc. Tražnik. II. samospeli g. Milana Juga. 21.30 Plošče. 22.00 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, torek, 7. julija. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.15 Poročila. 20.30 Violinski koncert (Albertina Ferran). 22.10 Koncert Radio orkestra. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Orkestralni koncert.

Beograd, torek, 7. julija. 11.30 Plošče. 12.45 Opoldanski koncert. 13.30 Novice. 19.00 Ciganska glasba. 20.00 Kitar. 20.30 Zagreb. 22.30 Novice. 22.50 Večerni koncert.

Praga, torek, 7. julija. 11.30 Plošče. 12.30 Brno. 14.10 Plošče. 14.30 Bratislava. 17.10 Plošče. 17.20 Koncert. 19.20 Koncert. 19.55 Koncert češke Filharmonije. 22.00 Brno. 22.20 Plošče.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

I. No. 2973/1.

1871

Razpis.

Na podlagi razpisa ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje v Beogradu z dne 4. marca 1931., S. br. 4111, se razpisuje službeno mesto sreskega sanitetnega referenta za srez Litija.

Prosileci za to mesto morajo izpolnjevati pogoje iz §§ 2. in 3. zakona o uradnikih, poleg tega pa morajo še dokazati, da so dovršili predpisano enoletno zdravniško pripravniško službo (staž) ter si pridobili pravico za izvrševanje zdravniške prakse. Pravilno kolkovane prošnje, opremljene v vsemi po § 3. zakona o uradnikih predpisanimi prilogami, vložiti najkasneje do 25. julija 1931. pri kraljevski banski upravi v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 1. julija 1931.

*

I. No. 6263/1.

1872

Razpis.

Na podlagi § 31. zakona o banski upravi razpisujem službeno mesto arhivarja za arhiv zgodovinskega društva v Mariboru s prejemki banovinskega uradnika VII. položajne skupine strok, katerih zvanja se razporejajo od VIII. položajne skupine.

Za to mesto se bodo uvaževali samo prosilci s fakultetno izobrazbo-zgodovinska skupina. Prednost pa imajo oni, ki so se že bavili z arhivskimi študijami.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene v vsemi po § 3. zakona o uradnikih predpisanimi prilogami, vložiti najkasneje do 25. julija 1931. pri kraljevski banski upravi v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 1. julija 1931.

*

I. No. 617/3.

1873

Razpis.

Na podlagi § 43. zakona o zdravnikih v zvezi z razpisom ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje z dne 17. junija 1931, S. br. 11474, se razpisuje služba sreskega sanitetnega referenta pri sreskem načelstvu sresa Maribor, levi breg.

Prosileci morajo dokazati, da izpolnjujejo splošne pogoje iz §§ 2. in 3. zakona o uradnikih ter zlasti pogoje za sprejem v javno zdravstveno službo.

Lastnoročno pisane in s kolkom za 5—dinarjev kolkovane prošnje, opremljene s predpisanimi in pravilno kolkovanimi prilogami je vložiti najkasneje do 21. julija 1931. pri kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 2. julija 1931.

*

I. No. 4288/1.

1874

Razpis.

Na podlagi § 43. zakona o zdravnikih ter § 2. uredbe o službenem razmerju zdravnikov združenih zdravstvenih občin v Dravski banovini se razpisuje služba banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Maribor-okolica, levi breg s sedežem v Mariboru.

Prosileci morajo dokazati, da izpolnjujejo splošne pogoje iz §§ 2. in 3. zakona o uradnikih za sprejem v državno odnosno banovinsko službo ter zlasti pogoje za sprejem v javno zdravstveno službo.

Lastnoročno pisane in s kolkom za 5—dinarjev kolkovane prošnje, opremljene s predpisanimi in pravilno kolkovanimi prilogami je vložiti najkasneje do 21. julija 1931. pri kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 1. julija 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

U 31/30—12.

1862

V imenu Njeg. Vel. kralja!

Sresko sodišče v Konjicah, odd. III., je v kazenski stvari zoper Višič Viktorja, radi prekrška po čl. 8 zak. o pobijanju draginje, po javni ustni razpravi, dne 29. aprila 1931

razsodilo:

Višič Viktor, sin Franceta in Apolonije roj. Stopar, r. k., roj. v Oplotnici, živi v Zrečah št. 58, 28 let star, roj. 17. novembra 1904, pristojen v obč. Oplotnica, srez

Konjice, Dravska banovina, mesar in posestnik, pismen, oženjen, predkaznovan, je kriv,

da je v letu 1930. v Zrečah prodajal telečje in goveje meso po Din 20—, da je torej zahteval višjo ceno, nego je ona, ki zajamčuje običajni in dovoljeni trgovski čist dobiček, kateri nikoli ne sme biti večji od 25%.

S tem je zakrivil prekršek po čl. 8 zakona o pobijanju draginje življenskih potrebščin in brezvestne špekulacije od dne 14. novembra 1931 (Služb. nov. od 6. januarja 1932).

Obsoja se:

po § 3. zakona, s katerim se začasno podaljšuje veljavnost zakonitih predpisov o kaznovanju preskrškov od 31. decembra 1929 (z ozirom na čl. 8 prej citiranega zakona) na 1 (en) dan zapora in na 300 Din denarne kazni, ki se v slučaju neizterljivosti izpremeni v smislu čl. 16. zak. o pobijanju draginje in izvršitve kazni; po § 389. k. p. r. na povračilo stroškov kazenskega postopanja in izvršitve kazni; v smislu čl. 19. zak. o pobijanju draginje, pa se ta sodba po pravomočnosti na stroške obdolženca objavi v službenem delu lista »Jugoslovan«.

Sresko sodišče v Konjicah, odd. III.,
dne 29. aprila 1931.

*

6 941/30—16.

1866

Dražbeni oklic.

Dne 11. avgusta 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 19 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Zagorje, vl. št. 58.

Cenilna vrednost: 20.422:86 Din; najmanjši ponudek: 11.813:84 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Litiji,
dne 28. junija 1931.

Konkurzni razglasi

S 20/31—2.

1876

Konkurzni oklic.

Razglasitev konkurza o imovini Franje Žitnik, lastnice trgovine z mešanim blagom F. Tome v Medvodah.

Konkurzni sodnik Jerman Jakob, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani.

Upravnik mase dr. Jaske Josip, odvetnik v Ljubljani.

Prvi zbor upnikov pri podpisnem sodišču, soba št. 140 dne 11. julija 1931 ob desetih.

Oglasitveni rok do 10. avgusta 1931. Ugotovljeni narok pri podpisnem sodišču dne 14. avgusta 1931 ob ob desetih.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 4. julija 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 6524/II.

1869

Razpis.

Direkcija drž. rudnika Velenje, razpisuje za na dan 16. junija 1931 ob enajstih nabavo:

25.000 kg pšenične moke,
5.000 kg koruze,
2.000 kg bučnega olja,
2.000 kg riža Splendor I.

Pogoji se dobe pri podpisani.
Direkcija drž. rudnika Velenje,
dne 4. julija 1931.

*

Št. 231/1931—1.

1863

Razpis.

Osrednja protituberkulozna liga v Ljubljani razpisuje za vodstvo protituberkuloznega dispanzerja v Ljubljani

mesto strokovnega zdravnika.

Ordinacijske ure — začasno po šest ur tedensko — se določijo dogovorno z zdravnikom, istotako višina honorarja.

Prošnje je vložiti do vstetega dne 10. avgusta 1931

pismeno na naslov: Osrednja protituberkulozna liga v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 20.

V prošnji je točno navesti vse osebne podatke, datum in kraj promocije ter prilo

P. Ripson:

Marsove skrivnosti

(Roman.)

— Toda to je nemogoče, to je blazno, je vzkliknil nesrečni Dull. Kaj bo pa med tem z menoj? Saj se niti minute dalje ne morem držati.

— Bodite no pametni in splezajte tri ali štiri metre nazaj.

— Zakaj?

— Ali še sedaj ne razumete? Hočem Vas s prostim koncem vrvi privezati, da se Vam ni treba tako krčevito držati v času moje odsotnosti.

Sedaj je Dull razumel. Z velikansko težavo je splezal nekaj metrov navzgor, kot sem mu bil svetoval. Ves čas sem se bal, da se ne zruši name ter me potegnil seboj v brezno. Toda up mu je dal znova moč, da je obladal svoje živce. Ko sem smatral, da je dolžina vrvi zadostna, sem splezal za njim in odrezal pod seboj konec vrvi. Če vse svoje življenje ne bi bil toliko gojil telovadbe, bi nikdar ne mogel tega izvršiti. Z odrezanim koncem sem Dulla opasal pod rameni ter ga pričvrstil na vrv. Potem sem začel plezati navzgor. Bil sem tako silno razburjen in obenem se mi je bila vsa energija vrnila, tako da sem bil siguren, da bom vspel.

Ko sem stopil na granitni nadzidek, sem pa v svoji razburjenosti prav dobro videl meniha pred seboj, ki se

je bil med tem popolnoma prebudil iz svojega kateptičnega sanjarenja. Niti trenutek nisem pomišljal. Skočil sem nanj ter mu zadal tako silovit udarec s pestjo na sence, da se je na mah zgrudil. Nato sem zdirkal do sohe, kjer sva bila zaprta. Hotel sem odpreti vrata, ali, oj groza, spomnil sem se, da sva jih zaklenila in da ima Dull ključ v svojem žepu. To je bilo preveč za moje itak že prenapete živce. Kar sesedel sem se na tla in začel ihteti. Mislil sem, da bom zblaznel. Ali kot se to večkrat zgodi, mi je v trenutku najhujše nervoze došla rešilna misel, tako da sem se naenkrat začel na glas smejeti: čemu bi rabil obleko zaprtega meniha, ko je pa drugi meniha ležal napol ubit le nekaj korakov od mene? Človek v svoji nervoznosti res včasih ne pomisli, kako je rešitev blizu.

Skočil sem k menihi, mu strgal kuto z života, potegnil svoj majhni žepni nožič, edino orodje, ki mi je bilo ostalo, in zrezal sem močno kuto v dolge trakove, ki sem jih med seboj zvezal. Delo mi je šlo hitreje izpod rok, kot sem bil mislil. Ves čas se je strahovito bliskalo. Ravno sem bil končal, ko sem začul vzdih Dulla iz globine. Treba se je bilo podvizati. Ovil sem si novo napravljeno vrv okoli ledja ter naglo splezal doli k Dullu.

Ta se je komaj še držal. Sam ne vem, odkod sem imel toliko moči, da sem v naglici privezal novo vrv ob staro ter se previdno začel spuščati po podaljšku navzdol.

— Menda pod nami vendar ni brezno v pravem pomenu besede? je prestrašeno dejal Dull, a ravno v tem trenutku so moje noge dosegle tla.

— Na dnu sem, vzkliknil veselo in trenutek pozneje

se je poleg mene zrušil Dull, ki so ga že zapuščale moči. Objemala sva se kot blazna od veselja. In vendar še nikakor nisva bila rešena.

V luči neprestanih bliskov sva videla, da se nahajava v globokem blatnem jarku med zidom stolpa in zidom jezuitske cerkve. Na obeh drugih straneh je bil ta jarek zaprt z debelimi železnimi rešetkami. Brez dvoma so zapirale vhod v kanale, ki so vodili izpod zidovja, kot je to navadno v takšnih poslopih.

Spoznala sva, da nisva prišla dalje, kot sva bila v zatvoru. Toda Dull, ki se je bil opomogel od svoje vrtočevosti, je bil spet energičen in premišljen kot vedno. Takoj je začel raziskovati zidovje, ki nas je obdajalo in kmalu je našel med grmovjem skrito obokano odprtino.

— Le pogledite, to je naša rešitev. Nekam bova že prišla. Podzemski hodnik je dosti visok, da lahko zravna- no korakava naprej.

— Toda jaz se bojim, da se ne izgubiva v labirintu takšnih hodnikov in da morava potem v temi žalostno od lakote poginiti.

— Prav nič se ne bojte in sledite mi. Oprezno bova prodirala dalje.

Toda komaj sva napravila počasi nekoliko korakov v temo, sem vzkliknil od straha. Pred nama je vse žarelo v slabi vijoličasti luči, tla in zidovi. Bil je pogled, da me je kar groza obhajala.

— To je pa res imenitno, je navdušeno vzkliknil Dull, imava naravno razsvetljavo. To so znane svetlika- joče bakterije, takozvana mrzla luč, ki je istega izvora kot luč preperelega lesa. To je razsvetljava bodočnosti!

Konec Hollywooda?

Dandanes je Hollywood v Kaliforniji še vedno neka božja pot za filmske zvezde in zvezdnike in za tiste, ki bi to radi postali. V Hollywoodu se je napotilo že na tisoče mladih, lepih in zdravih ljudi, ki jih je gnala tja želja po filmski slavi, toda sreča je bila le malokomu mila. Hollywood je namreč neka država v državi, kjer niso poznali nobenih niti največjih svetovnih dogodkov, ampak so se brigali samo za vedno nove filme in za reklamo zanje.

Ustvarjati vedno nove filme pa ni tako lahko in ameriški filmi so se od resničnega življenja toliko bolj oddaljevali, kolikor več filmov so si morali izmišljevati. Kritika je bila vedno manj zadovoljna in vedno ostrejša, zlasti v Evropi, toda v Hollywoodu se za vse to niso nič zmenili, ampak so delali po svoje naprej. Pozorni so postali šele potem, ko so začela kinogledališča prav kar cele tedne praznovati zaradi vedno večjega pomanjkanja res dobrih filmov.

Pa tudi filmski zvezdniki se ne čutijo v Hollywoodu več zadovoljne, zlasti ne tisti, ki so duševno nekoliko živahnjeji. Posebno jih jezi, ker se javnost silno rado vtika v njihove privatne zadeve. Hollywood je namreč majhno, podeželsko gnezdo, kjer ve vsak o vsakem vse.

Pa tudi razni pisatelji filmskih romanov in zgodb niso s Hollywoodom več zadovoljni in znani ameriški pisatelj Dreyser je imenoval nedavno to mesto rak-rano civilizacije, ki bi jo bilo treba izžgati.

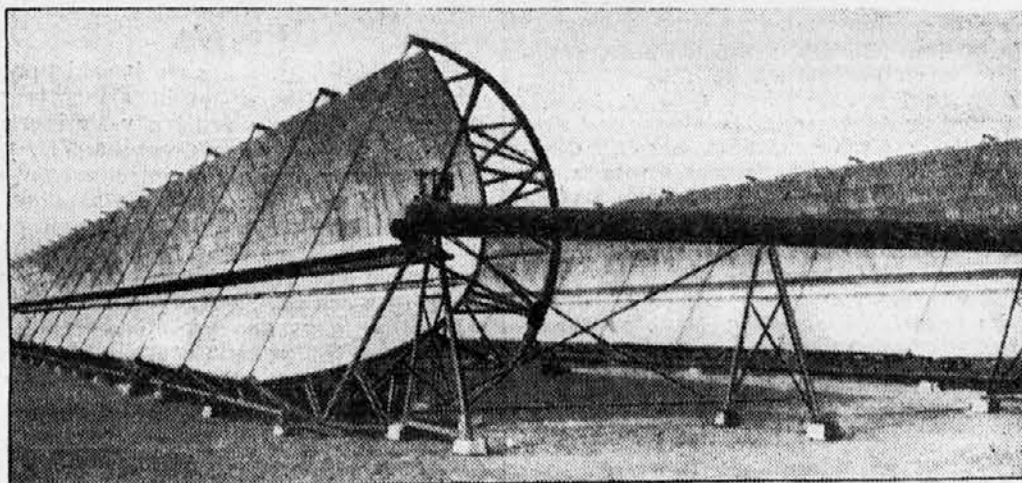
Zato pa splošno računajo, da bo Hollywood kmalu izgubil svoje ime zaradi splošne nevolje, ki se vedno bolj širi.

Kakšne lase sta imela Adam in Eva

Ameriški protestantski duhovnik Tomaž Murley se je resno zagrizel v rešitev vlevažnega vprašanja, kakšne lase sta imela Adam in Eva: ali sta imela črne lase ali plave? O barvi las naših očakov namreč ne stoji v svetem pismu nič, prav nič. Slikarji so pač že nešteto krat slikali prvo človeško dvojico, ampak vsak slikar je dal lasem Adama in Eve pač tisto barvo, ki je najbolj ugajala njegovi obliki obeh; na nekaterih slikah imata Adam in Eva črne lase, na drugih zopet plave, rdeč-kaste itd. Ta zmešnjava pa je učenega Tomaža Murleya tako motila in jezila, da je sklenil priti stvari do dna. In je mož res uganil tako- le: Ker sveto pismo barve las prvih dveh ljudi nikjer ne omenja, je čisto gotovo, da sta bila oba — plešasta...

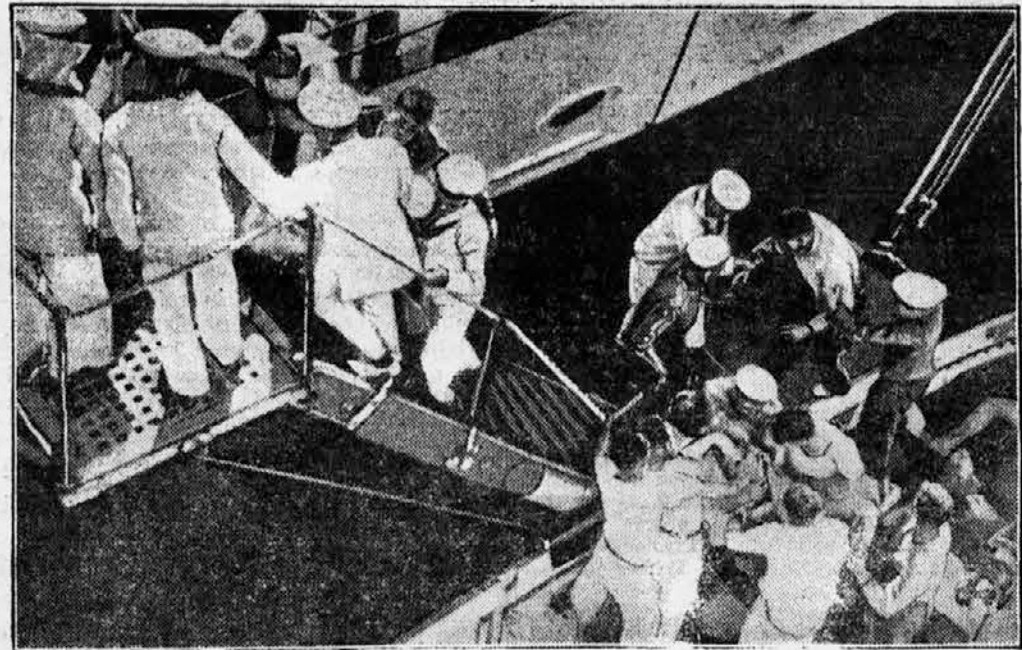
V Newyorku izgine po 25.000 ljudi vsako leto

Lani se je izgubilo v Newyorku nad 25.000 ljudi, med temi tudi 3500 dečkov in 2450 deklic. Tako poroča uradno vodja tistega oddelka newyorške policije, ki potem išče izgubljenec. »Dečke goni želja po dogodkih in čudnih doživljajih iz domače hiše, pravi načelnik oddelka za »izgubljenec«, »deklice pa postajajo navadno žrtve razuzdanih pohotnežev«. Za dečke ni treba biti posebno v skrbeh, ker se je še malokdaj slabo godilo fantičem, ki so z doma ušli. To so navadno jako krepki in zdravi pojbi, ki si zna- jo v življenju vedno pomagati. Za deklice pa je vedno zelo nevarno, če pobegnejo od doma, kjer uživajo največje in najboljše varstvo. Resnica pa je, ki jo dokazuje izkustvo, da so v 99 od sto slučajev domači ljudje krivi, če pobegne to ali ono dekle neznanu kam. Zato pa starši nimajo vedno prav, če svoje otroke za vsako otročarijo pretirno zmerjajo ali celo pretepejo; otroka je pač treba razumeti. Starši morajo dajati otrokom pogum in se morajo z ujnimi pogovarjati o vsem, kar pač tega ali onega otroka zanima, tako da gledajo otroci v starišjih svoje najboljše prijatelje, ne pa svoje zatiralce ali celo sovraž- niki. Kjer otroci čutijo ljubezen, tam ne be- gajo z doma.

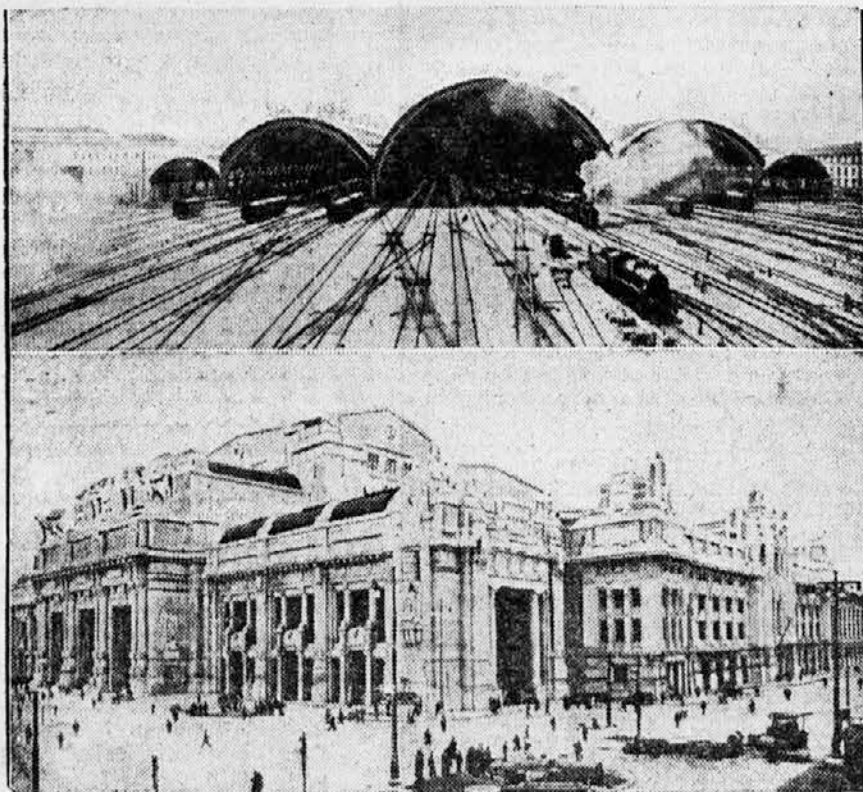
Solnce — vir energije

V Medui (v Egiptu) so dogotovili veliko napravo za zbiranje solčnih žarkov s posebnimi ogledali. Solčne žarke pretvarjajo v elektriko.

Prva slika nesreče angleške podmornice »Poseidon«

Začetkom meseca junija se je potopila v kitajskih vodah angleška podmornica »Poseidon«. S podmornico vred se je potopilo 18 mornarjev, rešili so pa le 4. Reševanje teh štirih mornarjev kaže slika.

Nov glavni kolodvor v Milanu

30. junija so otvorili v Milanu nov glavni kolodvor, ki so ga začeli delati pred 25 leti. Kolo- dvor je eden največjih v Evropi.

Pismo samomrilke

Samomorov je danes toliko, zlasti po velikih mestih, da jih dnevnikarji niti ne omenjajo več; časopisi poročajo le še o takih samomorih, ki so po svojih okoliščinah nekaj posebnega.

Tako se je n. pr. pred nekaj dnevi umorila v Londonu neka deklica, ki je zapustila to-le pismo:

»Umreti je nekaj zelo zanimivega in nekaj prav posebnega je misel, da že čez nekaj ur ne bo treba več ne jesti, ne piti, ne spati, ne smejeti se in ne jokati se. Čemu naj človek živi, če se vsega lahko na jako lep način izne- bi — s smrtjo! Zelo zanimivo bi bilo tudi, če bi si mogla vzeti življenje na kakšen moderen način, n. pr. da bi se vlegla v razkošno urejeni kopalnici v kad in bi si prerežala žile. Žalibog pa se moram zadovoljiti z zastrupljenjem z na- vadnim, vsakdanjim plinom. Rada bi tudi umr- la bogata, da bi vse svoje premoženje zapusti- la popolnoma neznanim ljudem — toda, če bi bila res bogata, kdo vé, če bi me potem še smrt veselila?«

Polom v Gallspachu

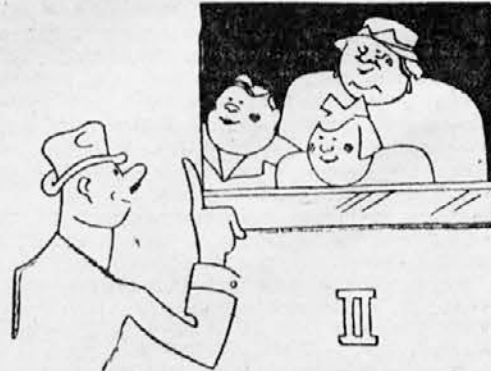
Mesto Gallspach blizu Linza je bilo dolgo vr- sto let popolnoma neznan v širši javnosti in niti turisti in letoviščarji niso poznali tega kra- ja. Svetovnoznano pa je postalo to mesto, ko je začel »zdravnik« Zeileis zdraviti tukaj ljudi s svojo čudodelno električno palico. Zeileisu se ima mesto zahvaliti za lep del svojega razvoja. Ko pa je začela zaradi hudih napadov vplivnih nemških zdravnikov na Zeileisa njegova slava nekoliko temniti, se je začela tudi v mestu ob- čutna gospodarska kriza.

Prej so ljudje zidali vedno nove hotele, no- ve vile in nove hiše, da so dobili tuji bolniki dovolj stanovanj — danes pa je vse puho in prazno. Stavbišča nimajo nobene cene več, še manj pa zadolžena poslopja.

Posebno trda prede Gallspachu, odkar je za- čel tamošnji krajevni list priobčevati vedno ostrejša napade na Zeileisa, ki ga javno dolži sleparstva. Ti napadi so porazno vplivali na obisk Gallspacha in danes izgleda mesto kakor izumrlo.

Boj proti mamilom

V Zenevi se bo začela v kratkem konferen- ca, ki se bo počela z ureditvijo trgovine z raznimi mamili (morfij, opij, kokain itd.) Kon- ference se bodo udeležili zastopniki okoli 50 držav, med temi bodo zastopane tudi vse bal- kanske države, pa tudi Rusija, Turčija, Perzija in Egipt, kjer je trgovina in tihotapstvo z ma- mili najbolj razvito. Doslej so uradno ugoto- vili, da znaša zdravniška potreba po mamilih po vsem svetu na leto le 9700 kilogramov, pro- ducirajo pa tega blaga na leto nad 15.000 kilo- gramov. Razne oblasti pa, ki zasledujejo tiho- tapce z mamili, so ugotovile, da razpečajo ti- hotapci tega blaga najmanj po 30.000 kilogra- mov na leto, torej trikrat več kakor znaša de- janska potreba. Oblasti zaplenijo sicer vsako leto prav izdatne količine mamil in jih uničijo, velik del pa le pride v roke nesrečnih žrtv teh strupov. Doslej pa se je pokazalo, da vse nadzorovanje te trgovine ni moglo zatrei in konferenca v Zenevi bo imela posla dovolj, če bo hotela to vprašanje ugodno rešiti.

Vitka rodbina: »Glejte, da se ne boste okrep- čali preveč!«